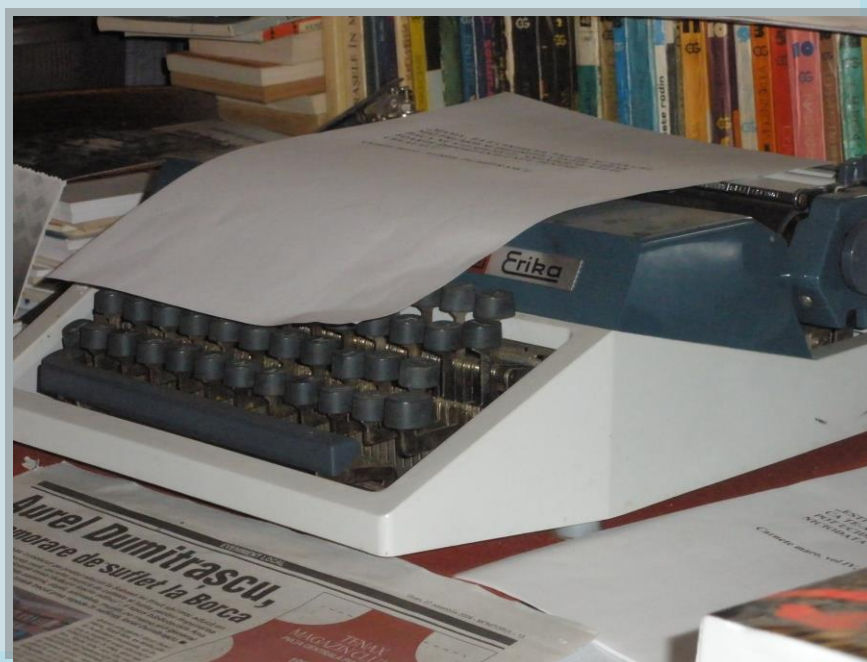

BIBLIOTECA DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației “Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE TOAMNA, 2022

Din sumar:

- ◆ **EDITORIAL:** Bunul simț
- ◆ **ESEU:** Nevoia „de a fi tu” însuși
- ◆ **RESTITUIRI:** Expedițiile *Indagatores*(III)
- ◆ **PLEDOARIE PENTRU LECTURA:** Aurel Dumitrașcu
- ◆ **EVENIMENT::** Ars doloris!
- ◆ **NOI, DESPRE NOI:** Ziua Pompierilor din România

ISSN 2601 – 5110

ISSN–L 2601 - 5110

EDITORIAL

BUNUL SIMȚ

Sintagma „cei șapte ani” de acasă este un model de conviețuire civilizată, transmis din generație în generație. Ca orice manifestare care are de suferit prin degradarea trăirilor și a conceptelor despre buna purtare, și bunul simț cunoaște astăzi un declin. Dacă bunii și străbunii noștri aveau sfială și umilință în a se adresa semenilor și autorităților, astăzi asistăm la o avalanșă de agresivitate, tupeu și limbaj periferic. Sunt apreciați „descurcăreții”, oameni care fără scrupule răzbat peste tot, iau locul celor care merită și se comportă în funcție de inferioritatea și grosolănia lor.

Cei cu adevărat educați, cei ce se poartă cu respect și politețe în toate împrejurările sunt ignorați. Cei din urmă sunt făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, dar cine să-i mai bage în seamă într-o lume secularizată și secătuită de valorile morale care ar trebui să ne fie un adevărat ghid de conviețuire. Fiecare dintre noi, dacă ne-am ști locul în lume și ne-am stabili limitele, ar trebui să fim sinceri, să detestăm insensibilitatea, vulgaritatea și ridicolul. Să avem simțul măsurii, al realității. Suntem mult prea preocupați de noi înșine, ca să discernem între bine și rău. Să le fie rău altora, să înghită răutăți, să sufere, să le fie rușine de greșelile și comportamentul inadecvat al prost crescuților, nu mai contează. Trăim într-o junglă în care nouă ne este bine. Și apoi ne plângem că nu „avem o țară ca afară”. Nici nu merităm o astfel de țară în care scuipăm pe stradă, aruncăm gunoaie și chiștoace pe unde se nimerește, înjurăm, clevetim și suntem tot cu ochii în curtea vecinului. Nu mai salutăm, nu mai spunem „mulțumesc”, „te rog”, „îmi cer scuze”. Ni se cuvine totul, nu recunoaștem că avem și oameni valoroși cărora trebuie să le fim recunoscători. În profesia mea m-am întâlnit cu astfel de oameni, parcă tot mai mulți în ultimul timp, dar și cu persoane civilizate, amabile, zâmbitoare, chiar protectoare cu cei din jur. Apreciez pe cei care nu-mi suflă în ceafă, când stau la coadă, care nu vorbesc și nici nu se uită în telefon atunci când suntem într-o discuție. Îi apreciez pe tinerii care-mi sorb cuvintele în timpul unei activități, tinerii implicați, pasionați, dăruți.

Până la urmă asta este patriotismul, tot un element de bun simț. Și-mi mai plac oamenii care înțeleg că „ce ție nu-ți place, altuia nu face”. Despre bunul simț se pot scrie pagini întregi. Astfel, continuarea o poate scrie altcineva.

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

ESEU

Ai o amintire frumoasă legată de copilărie?

Dacă aş putea să am o supraputere, aş da timpul înapoi. M-aş întoarce în timpul unei perioade dragă sufletului meu, copilăria. Da, acea perioadă când am învăţat, când mi s-au pus bazele unei educaţii. Mi-am creat propriul Univers ludic, am fost înconjurată de o multitudine de jucării cărora le-am dat viaţă. Mi-am făcut primii prieteni cărora le-am declarat legământ pentru toată viaţa. Am iubit ipostaza inocenţei, m-am bucurat de ea, mi-am trăit-o din plin şi am foarte multe amintiri care îmi aduc aminte de cât de frumoasă a fost.

Am copilărit într-un sat de munte, mic, neasfaltat, cu oameni cu mare credinţă în Dumnezeu, loc neschimbat până acum. Mi-a plăcut libertatea, locul meu ideal era în natură. De dimineaţă până seara nu eram de găsit. Prieteni mulţi nu am avut, fiind cam departe de stradă, dar a existat o persoană care mi-a făcut copilăria mai frumoasă. Născute în aceleaşi zi, doar că anul diferă, vecine şi prietene până în prezent. Alături de ea şi de bunica, care a trecut la cele cereşti nu de mult, mi-am trăit cea mai frumoasă copilărie. Nu am o anumită amintire semnificativă, ci mai multe. Şi acum țin minte că la fiecare sfârşit de iunie, de Sânziene, hramul satului, şi când se anunţa plecarea cucului, mergeam la cules de fragi. De dimineaţă până seara, nu eram de găsit, ştiam toate ascunzişurile pădurii. Acasă mă întorceam fără frăguţe, erau mai bune de mâncat pe drum. În fiecare sâmbătă, era literă de lege ca bunica să facă plăcinte, atunci era bucurie maximă. Mă lăsa să mă joc în taină, să modelez aluatul în toate formele şi chipurile, nu-mi reproşa nimic. În curte era un miros divin de la coptură, iar eu aşteptam doar rezultatul final, să-l gust. Duminică de dimineaţă mergeam alături de bunica la biserică. Ea mi-a însământat credinţa în Dumnezeu. Aşa au trecut anii, am crescut, iar ea îmbătrânea. Tot ce făceam alături a rămas în mare parte neschimbat, dar ea nu a mai fost în putere să străbată drumul spre biserică. Picioarele au lăsat-o, am rămas doar eu. Anii au trecut dar eu eram tot un copil în ochii ei. În fiecare seară îi povesteam despre ziua ce tocmai a trecut. Schiţa câte un zâmbet care m-a bucurat de fiecare dată. Mă uitam cum croşetează pentru noi, mâinile amorţindu-i, dar avea voinţă. În fiecare zi, căuta cu privirea pe cineva care să-i calce pragul şi se bucura de fiecare persoană care venea să o vadă. Timpul a trecut, iar ea a plecat, unde? În împărăţia cerului. Acum amintirea ei îmi este veşnică. Îi sunt recunoscătoare pentru copilăria pe care am avut-o, de care m-am bucurat din plin.

Tu, copil, joacă-te, să nu îţi mai vină prin minte cuvintele „vreau să fiu mare”, nu îţi mai dori, responsabilităţile şi datoriile vin şi trebuie îndeplinite. Zburdă, fii cu zâmbetul până la urechi, cum am fost şi eu. Petrece timpul afară, nu în casă cu ochii într-un ecran nociv, mergi, descoperă, cunoaşte împrejurimile şi fă-ţi prieteni.

Diana Cotrigăşanu – clasa a XI-a C

Nevoia de „a fi tu” însuși

Cea mai mare reușită este să fii tu însuși într-o lume care încearcă în continuu să te facă să crezi că ești altcineva. Foarte mulți dintre noi, în societate vrem să fim altfel decât suntem cu adevărat, și ne schimbăm atitudinea, doar pentru a fi acceptați într-un anumit grup. Începem ușor, ușor, să ne schimbăm cu totul, uităm să fim noi și ajungem într-o variantă poate rea a vechiului „eu”. Vom ajunge în momentul în care nici noi nu ne vom mai cunoaște. Ca să nu ajungem în momentul în care nu ne mai identificăm, ar trebui să începem mai întâi cu dorința de a fi fericiți și de a-i face și pe cei din jur să se simtă în siguranță. În momentul în care ești tu fericit, iubești orice ființă de pe pământul acesta și te simți și mai împlinit. Acceptă-te așa cum ești, dacă faci asta vei ajunge la cea mai bună variantă a ta. Alege bine prietenii și anturajele nu vor încerca să te schimbe într-un fel, rămâi tu aceeași persoană bună.

Fii mulțumit cu tine, astfel vei ajunge o persoană de succes. Când vei fi mulțumit să fii pur și simplu tu însuși și să nu te compari cu ceilalți, vei dobândi stimă de sine .

Cristina Popescu, clasa a XI-a C

„Cine nu învață la tinerețe, plânge la bătrânețe”

Educația stă la baza unei societăți ideale, a relațiilor sociale, a calității umane. La pronunțarea acestui termen, care este ca parte de vorbire substantiv comun și provine de la verbul „a educa” i se pot găsi numeroase sinonime : „a alfabetiza”, „a forma”, „a ghida”, „a dezvolta”, toate vizând ființa umană încă din copilărie. Cei șapte ani de acasă reprezintă bazele educației, puse desigur de părinți, care încearcă, să-i insuflă micului om tot ce-i mai bun. De la respect, alegeri corecte, ambiție, curaj, diferența dintre bine și rău, până la bunele maniere. Se încearcă modelarea unui comportament care se va defini pe parcursul vieții. Până atunci, părinții în primii ani dețin controlul. Au datoria, ca în fața lui să fie modele demne de urmat, deoarece va merge la școală unde va lua contact cu societatea din plin, va întâlni exemple, dar și antiexemple. Acestea îl pot influența, atunci ar trebui să-i răsune în minte cuvintele spuse de mama, de tata, despre diferența dintre bine și rău. În școală va greși, va suferi, se va bucura, va iubi, dar din toate acestea va învăța, cum să fie un om în societate, în primul rând demn pentru el și apoi pentru alții. Școala nu înseamnă doar o serie de discipline care îi sunt predate copilului, este de fapt mediul în care se dezvoltă cel mai mult, unde se câștigă experiență pentru alte etape ale vieții ce urmează. Cum spunea și Seneca „nu învățăm pentru școală, ci pentru viață”. Un om educat înseamnă și unul inteligent, cult, citit, poate cu pasiuni livrești, care are dorința de a învăța și din cărți. Dar educația în ziua de astăzi se pare că nu este în fiecare om. Lipsa respectului este des întâlnită mai ales în rândul tinerilor care uită să dea atenția cuvenită celor mai înaintați în vârstă. Se pare că au uitat de cei șapte ani de acasă. Unde nu au existat, omul se poate educa singur în mediul în care trăiește. Învață din greșelile lui și a altora, acestea fiind prezente la orice

pas. Încearcă să „culeagă” de unde este posibil educația de care nu a avut parte în copilărie. Acțiunea se numește autoeducare și reprezintă a doua șansă în a fi om, în a obține calitate umană.

Așadar, societatea trebuie să susțină educația pentru a atinge pragul idealului .

Diana Cotrigășanu – clasa a XI-a C

Ce viitor îți alegi

Viitorul, conform dicționarului, este ceea ce va veni, ce va fi, va exista, va apărea, după momentul de față sau proiectat într-o perioadă care va sosi, iar a alege înseamnă a fixa preferințele asupra unui fapt sau asupra unei persoane.

Perioada adolescenței este dificilă din multe puncte de vedere. Mai ales în secolul în care trăim, inteligența tinerilor este nativă, surprinzătoare, dar cu toate acestea nu știm să profităm de moment și suntem nehotărâți cu ceea ce vom face. De aceea, ne punem de multe ori întrebarea: „Ce voi face când voi ajunge mare?”. Și răspunsul vine: „Nu știu...” sau „Am timp să mă gândesc...”

Mulți ne găsim în această situație, deci: „Ce viitor ne alegem?”.

Visăm de mici la cariere de succes, o meserie de vis, iar când ajungem mari vrem bani și timp liber pe care să-l petrecem cu cei dragi. Confortul și liniștea sufletească devin prioritare. Nu vrem să fim stresați la job de un șef cu pretenții sau mofturos, de aceea preferăm să fim proprii noștri stăpâni. Dar banii...?

Eu personal consider că mai bine este să ne ascultăm inima, să facem o analiză interioară, să ne cunoaștem mai bine calitățile, defectele. Ocazii vin în viață, trebuie să ne remarcăm, să facem ce ne dorim și lucruri la care suntem buni și în cele din urmă să devenim liberi din punct de vedere financiar. Totul depinde de noi...

Ascultă-ți inima, ia din jur doar ce te construiește, restul nici nu contează.

Ruben Caraza, clasa XI-a C

Cine nu învață la tinerețe va plânge la bătrânețe

”Cine nu învață la tinerețe, va plânge la bătrânețe”, un citat frumos care transmite esențialul și adevărul. De mici ne plângem că este greu să învățăm la școală. Dar fără să știm, instruirea ne ajută pe viitor. Învățarea este cheia pentru a ne atinge visele. Oamenii sunt adaptați în mod unic pentru a învăța pe tot parcursul vieții. Pentru unii elevi, învățarea nu se oprește după liceu, colegiu sau școală absolvită. Dacă avem ocazia și dreptul la învățătură, de ce să renunțăm? Mulți elevi tind

să abandoneze școala, din motive de sărăcie sau din lipsă de determinare. Unii regretă că abandonează școala, dar se supun deciziilor părinților. Învățătura este importantă deoarece sporește încrederea, ajută accesarea la un viitor mai bun, și este obligatorie în dezvoltarea personală.

Dacă înveți, devii un om cult, cu un viitor asigurat și, cum spune Euripide, „cel care neglijează învățătura în tinerețe, pierde trecutul și este mort pentru viitor”.

Cristina Popescu, clasa a-XI-a C

Cine nu învață la tinerețe va plânge la bătrânețe

A învăța înseamnă a dobândi cunoștințe prin studiu, a ajunge prin muncă sistematică să cunoști o meserie, o artă, o limbă; a studia.

A putea sau a avea ocazia de a învăța este un lucru de mare preț. Nu toți au această posibilitate, de aceea ar trebui să fim recunoscători că trăim într-o țară civilizată, în care ni se oferă șansa la educație.

Copilăria este perioada în care mergem la școală, liceu, apoi urmează facultatea.

„Cine nu învață la tinerețe va plânge la bătrânețe”. Cât suntem încă tineri putem înmagazina informațiile, pentru a ne crea un viitor, pentru a ne remarca în viață. Și la bătrânețe să fim mândri de ce am lăsat în urmă.

Totuși vedem zilnic în mass-media milionari și oameni de succes care susțin că nu școala i-a adus pe culmile succesului, ci autoeducarea, că școala le oferă suport celor care duc o viață mediocră sau celor care sunt pasionați de o anumită meserie.

Autoeducarea indiferent de situație este esențială.

Educația este baza, suportul, pe care ne clădim viitorul frumos, ca la bătrânețe să nu ne pară rău.

Ruben Caraza, clasa a XI-a C

„Fă Rai din ce ai”

În viața cotidiană, timpul parcă se scurge din ce în ce mai repede, oameni grăbiți, stresați, axați pe ideea „să fac mai mult”, sunt cei mai prezenți. Sunt nemulțumiți, uită să se bucure de tot ce au, această idee fiind surprinsă și în afirmația ieromonahului Hristosom Filipescu „Fă Rai din ce ai”.

Aceste vorbe au la bază un sentiment, atât de banal, dar atât de benefic, căruia nu i se mai acordă atenție, bucurie. Conform

dictionarului, unde se găsește definiția atât de simplă, dar atât de frumoasă și anume bucuria este un „sentiment de mulțumire vie, de satisfacție sufletească”. Asta ar trebui să simtă tot omul care uită să mai fie fericit, dacă susține că nu există motive, clar acestea există și anume: în primul rând, faptul că trăiește. Aici ființa umană este datoră cuiva, Celui de sus, care a oferit oportunitatea de a se bucura, la fel ca Adam și Eva, de creațiile lumii. Este sănătos, încă un motiv, multă lume, crezându-l firesc, dar, în ziua de astăzi, omul face parte dintr-o societate toxică din toate punctele de vedere, unde sănătatea îi este pusă la încercare zilnic. Dacă s-ar face un sondaj, bazat pe o simplă întrebare „Ce te bucură pe tine?”, probabil omul ar da exemple complicate, dar fericirea nu stă neapărat în avere, ci în lucruri mici, care, existând colorează viața și îi dă valoare.

Trebuie să învețe să se bucure de tot și de toate, de faptul că știe să citească, să scrie, să iubească, să fie iubit. Că are curaj, bunătate, credință și, cel mai important, că trăiește. Să-și facă motiv de fericire chiar și din nimic.

Diana Cotrigășanu, clasa a XI-a C

Ar trebui sărbătorit Halloween-ul în România?

Halloween este o sărbătoare de origine celtică, care se sărbătorește mai mult în America. Însă, de câțiva ani, sărbătoarea a început să fie populară și în alte țări, inclusiv în România. Denumirea de Halloween vine de la „All-hallow-evening”, mai exact, ”Seara tuturor sfinților”. Pentru a se feri de spiritele rele, oamenii se deghizează în tot felul de personaje pentru a nu fi recunoscuți și aprind focuri pentru a alunga tot ce este malefic. De obicei copiii colindă la casele din vecinătate spunând „Trick or treat” pentru a primi dulciuri și a speria gazdele.

După părerea mea, această sărbătoare este una ce nu are legătură cu poporul român, acesta fiind majoritar creștin, deoarece are la bază obiceiuri păgâne ce ne amintesc de diavol și iad.

Teodora Petrescu, clasa a XI-a C

Ce cred eu despre Halloween?

Încă de la începuturi, poporul român a preluat obiceiuri și sărbători, printre care și Halloween.

Tradusă în limba română „alăturarea sfinților”, Halloween este o sărbătoare de origine celtică, care se sărbătorește în noaptea de 31 octombrie. Se spune că ar fi momentul când muritorii pot să ia legătura cu cei trecuți la cele veșnice. Această noapte este caracterizată prin îmbrăcarea diferitelor costume de vrăjitoare, fantomă, schelete și a prezențelor diferitelor obiecte, dovleci sculpați

și ilustrații cu pisici de culoare neagră. După așa zisa tradiție, copiii costumați trebuie să meargă în noaptea de 31 octombrie pe la casele oamenilor să ceară bomboane prin cunoscuta replică „Ne dați ori nu ne dați?”.

Personal, nu susțin această sărbătoare, făcând parte dintr-un popor creștin, cred că aceasta este una păgână. Susține niște ritualuri care încalcă limitele creștinătății. Se invocă vrăjitoria, magia neagră, pactul cu diavolul. În plus, în fiecare an, de Halloween, oamenii cheltuie foarte mulți bani pe costume și decorații pe care le folosesc doar odată în an, astfel se face risipă. Pe teritoriul țării noastre, această sărbătoare îi este atribuită celebrului personaj Dracula, asimilat cu Vlad Țepeș, cunoscut pentru teroare prin tragerea în teapă.

În final, fiecare poate avea orice părere despre Halloween, să fie conștient de latura păgână sau din contră.

Diana Cotrigășanu, clasa a XI-a C

PUȚINĂ GRAMATICĂ

SCURTĂ LISTĂ DE VERBE CONFORM DOOM 3

- Aranjază** / aranjează
- Demarcează** / demarcă
- constitue** / Constituie
- Îndrumează** / îndrumă
- crează** / Creează
- Înfiripează** / înfiripă
- învârtește** / Învârte
- perturbează** / Perturb
- destăinuiește** / Destăinuie
- Înjgheabă** / înjghebează
- Șede** / șade
- stăruiește** / Stăruie
- Înveșmântă** / înveșmântează

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

REPORTAJ

Pe data de 7 octombrie 2022, în satul Frumosu, comuna Farcașa, județul Neamț, Primăria Comunei Farcașa a organizat prima ediție a Târgului de Tradiții și Gastronomie.

Aici s-au adunat o mulțime de localnici ce au prezentat tradiții, precum șezătoarea, condusă de doamna învățătoare Genoveva Lupescu. Femeile și tinerii satului Popești au pregătit preparate tradiționale moldovenești cum ar fi balmușul, vițel la proțap, sarmale, afumătură, fasole cu ciolan, mămăligă și nelipsiții mititei.

La intrare vizitatorii au fost așteptați după vechea tradiție cu pâine și sare. Pe scena evenimentului au fost prezenți membrii din Ansamblurile „Florile Ceahlăului”, „Codrii Stânișoarei” și grupul vocal „Florile Stânișoarei”, ce au bucurat cu prezența lor pe toți cei cu drag de portul românesc, muzică și dansuri specifice.

Tot la Târgul de Tradiții și Gastronomie a fost organizată o expoziție de animale: câini ciobănești carpatini, bovine și ovine, cai, iepuri, găini ornamentale, ponei, acestea fiind atracția principală pentru cei mici dar și pentru cei mari prezenți la acest minunat eveniment.

Consider că acest târg ar putea fi un bun imbold și pentru alte comune deoarece fiecare conține o mină de aur a tradițiilor moldovenești și a gastronomiei locale, lucru ce ar interesa o mulțime de persoane și ar duce la conservarea patrimoniului măcar în sufletul și memoria celor prezenți..

Teodora Petrescu, clasa a XI-A C

REPORTAJ

Pelerinaj la moaștele Sfintei Parascheva de la Iași

Sfânta Parascheva, ale cărei moaște se află în Catedrala Metropolitană de la Iași, adună spre închinare, la început de octombrie, pelerini din toată țara. Se știe că Sfânta Parascheva este ocrotitoarea Moldovei. Oameni din toate categoriile sociale, și mai tineri și mai bătrâni, suferinzi sprijiniți în baston sau aduși de rude în cărucioare de invalid, așteaptă să le vină rândul la închinare la sfintele moaște cu o bucurie a credinței pe care mulți nu o înțeleg. Când ești un om

FOTO AGERPRES

credincios, nimic nu ți se pare greu. Nici cozile interminabile, nici frigul nopții, nici nevoița care pune răbdarea așteptării la grea încercare. Sigur că este obositor, dar prezența într-un asemenea mediu te face să te îmbibi de un duh înălțător. Simți prezența Sfintei ca pe o mare mângâiere și binefacere. Nu vorbim prea mult despre trăirea din acele zile, pentru că nu se poate exprima în cuvinte. Ești ușor și împlinit sufletește. Oamenii cer Sfintei în rugăciunile lor, în

primul rând, sănătate. Se cunosc minunile pe care oamenii le-au trait după pelerinaj. Rugăciunile le-au fost ascultate. Mulți, până să le vină rândul la moaște citesc rugăciuni, sau povestesc. Credincioșii din Iași servesc pelerinii cu ceai și cafea fierbinte, sau cu pachete cu mâncare. Acum este probată pe viu parabola bunului samaritean.

An de an, în luna octombrie, credința românilor este exprimată nu ca pe o mândrie nefondată, ci ca pe o trăire profundă. Așa, în văzul tuturor.

***Grupa de jurnaliști începători: Petronela Chiorbeja, Aurica Țifui, Paula Cotîrgășanu,
clasa a IX-a A***

EVENTIMENT

ARS DOLORIS!

Stimat auditoriu!

Salutăm prezența în școala noastră la această autentică întâlnire culturală a distinșilor invitați de la București și Piatra Neamț, a domnului Dumitrașcu, a Iolande, a foștilor și actualilor colegi, a voastră, dragi elevi.

Ne bucurăm să fim astăzi gazda acestui eveniment cultural, organizat în memoria celui care a fost și profesor al acestui liceu, dar care, mai ales sau înainte de toate, a fost și este poetul reprezentativ al localității noastre și nu numai, numele său depășind de mult granițele zonale și naționale, o parte din poezia lui Aurel fiind deja tradusă în câteva limbi europene.

Mulțumim domnului inginer Dumitrașcu, fratele poetului, pentru inițiativă și implicare și deopotrivă Iolande, care de altfel este nelipsită de la astfel de manifestări și pe care, nu știu de ce, îmi vine să o numesc ” the last librarien”.

Sunt într-unul dintre momentele în care mi-aș dori să fi fost ceva mai specializat spre partea „literară” și să dețin un bagaj de instrumente specifice care să-mi permită să scriu câteva rânduri la nivelul la care aș vrea și așa cum ar fi obligatoriu la evocarea poetului Aurel Dumitrașcu. Fiind însă profesor de informatică și nu de literatură, voi încerca să compensez acestea printr-un plus de onestitate și, îmi place să cred, printr-o manifestare a gândirii critice.

Așa cum s-a cam împământenit la noi, la români, cinstim numele mari mai mult după trecerea lor în eternitate. Nu că ar fi ceva rău, ba dimpotrivă! Dar măcar dacă în timpul vieții ar fi fost beneficiarii unui firesc respect din partea societății. Este bine că facem auzită vocea poeților și după moartea lor, dar nu putem să acceptăm umilințele la care au fost supuși în periplul lor

pământean. Dar probabil că aceasta este jertfa lor pentru creațiile pe care, cu dragoste, le lasă posterității. Percepem acest fapt uneori ca pe un blestem ce traversează veacurile și asta și numai dacă facem un arc peste timp de la Mihai Eminescu – poetul nepereche, dar căruia nu i s-a recunoscut cum s-ar fi cuvenit valoarea de către contemporanii săi, prin atâția și atâția alții și iată, până la regretatul nostru care ne-a dat ocazia întâlnirii de astăzi. În mod evident, Aurel Dumitrașcu este un nume care răzbate tot mai puternic de dincolo de moarte reușind să miște și acum resorturi emoționale ruginite sau invitându-ne, cum e și cazul meu la reluarea unor întrebări existențiale.

Nici el nu face excepție de la regula de mai sus, fiind în timpul vieții monitorizat, limitat în libertăți, terorizat de unii exponenți ai vremurilor acelea. Fie și numai din perspectiva limitărilor, putem constata cu regret cât pierde societatea prin potențialele creații ce nu s-au putut concretiza. Și asta în cazul atâtor și atâtor creatori de artă!

Acum, când am adunat și eu o modestă experiență de viață, experiențe pe care nu le poți descoperi în școala formală, îmi dau seama că Aurel Dumitrașcu a fost o persoană excepțional de puternică. Provenind, bineînțeles și din moștenirea genetică dar și bazată pe cultura temeinică pe care a acumulat-o, această putere i-a permis, în condiții pe care cu greu ni le putem imagina, să-și mențină dreaptă coloana verticală, conștient fiind de rolul pe care și-l asumase: acela de poet într-o perioadă dificilă a neamului românesc. Nu s-a abătut de la rolul asumat chiar dacă, în cele din urmă a plătit cu viața.

Gândindu-mă la întâlnirea de astăzi, m-am oprit la o perspectivă, aceea că arta în general și poezia în cazul de față sunt vitale pentru sănătatea estetică și etică a societății în care se nasc. Este un adevăr axiomatic, atemporal, care sfidează trendurile vremelnice din epoci. Din perspectiva aceasta, a sănătății estetice și morale a societății, este bine că vocea poetului este mai sonoră fie ea și după moarte. Vocea lui Aurel răzbate acum de dincolo de mormânt, poetul înfățișându-ni-se în diversele lui ipostaze creatoare atât prin cărțile de poezii dar și prin scrisorile lăsate moștenire.

Într-una din poeziile anilor de debut, poetul își fixează linia directoare a vieții: ***”Ars doloris: eu nu vreau să trăiesc eu vreau să citesc”***.

Aurel nu a vrut să trăiască făcând rabat de la principiile privind viața, libertatea, libertatea în și prin artă, pângărindu-le cu unele mode ale epocii sau îngrădindu-le între limitele impuse de regimul de atunci. Așa a hotărât și așa a trăit: a găsit mereu în cuvântul zidit, în poezie, puterea de a rămâne fidel propriul crez artistic. E mult? E puțin? Eu cred că e cu mult peste capacitățile unui individ uman mediu, fiind mai degrabă expresia unui caracter excepțional, acompaniat de o inteligență sclipitoare. Și aceasta ar putea fi validată și de exemple de autori mari, cu opere inestimabile lăsate nemuririi, dar care, oameni fiind, au făcut uneori compromisuri pentru a-și putea desăvârși opera. Nu ne propunem aici un raționament justițiar, dar dacă în acele cazuri chiar acceptăm că *a contat opera și nu omul*, cu atât mai demne de aprecierea noastră sunt acele exemple care ne-au lăsat opere valoroase, fără să facă niciun „pact cu diavolul”. Din ceea ce iese la iveală cu ajutorul acelor „râvnitori la restaurarea profilului poetului”, Aurel Dumitrașcu a fost unul dintre cei care nu au ignorat propriile granițele morale stabilite pentru opera și viața lor.

Personal, l-am cunoscut pe autor, avându-l profesor la ... Agricultură și pe terenul de fotbal, ambii fiind la acea vreme practicanți împătimiti ai acestui sport. Încă mă întreb acum, după decenii, cum reușea să facă rost de reviste în limba engleză și de unde își trăgea acea energie parcă inepuizabilă. Citind una dintre cărțile lui, m-a impresionat câte lucruri putea să facă într-o singură zi: serviciu, scriere de scrisori, poezii, lecturi, vizite la prieteni, fotbal ș.a. Și toate într-o singură zi! Într-o zi și încă din acea epocă în care mobilitățile persoanelor și ale informațiilor erau incomparabil mai reduse față de acelea din zilele noastre.

”Eu nu vreau să trăiesc!”, statuează autorul.

Cu un curaj neomenesc pentru acele vremuri, poetul se leapădă de ceea ce înseamnă să trăiască în parametrii sociali ai vremurilor și-și urmează drumul cărților. Vrea să citească. Și să scrie. Și iar să citească și iar să scrie, împletind iterativ acestea ca într-un tainic ritual al dragostei. Cartea, slova, îi hrănește sufletul însetat după artă și îl alimentează cu energie pentru creație și pentru cotidian.

Ne este destul de facil ca, la adăpostul libertății de care Aurel Dumitrașcu nu prea a apucat să se bucure, noi să expunem fapte din viața poetului, depărtați fiind la peste trei decenii

de acele vremuri. Este moral și obligatoriu un efort de analiză pentru a înțelege curajul nefiresc al poetului care, limitat de granițe ale sistemului de atunci, reușea să-și mențină rectilinie și ascendentă traiectoria ca poet. Ar trebui să înțelegem că și datorită unor oameni ca el care nu s-au lepădat de crezul lor, putem noi să ne bucurăm de libertatea de astăzi! Ar trebui să înțelegem și să ne înclinăm! Toate acestea ar trebui să le valorizăm și apoi să le valorificăm nu doar la nivel de individ, ci mai mult, la nivel de grup și, mai larg, la nivel de societate. Și toate acestea cu speranța că nu vom mai repeta orori și că vom începe, încet-încet, să așezăm valorile la locul convenit, încă din vremurile când creatorii își transferă efectiv din sinele în operele lor.

Ar trebui! Ca un *Ars doloris* pentru noi!

Mulțumim încă o dată fratelui poetului pentru că face ceva în direcția aceasta și odată cu el, iată că și grupul nostru. Sperăm într-o perpetuare a unor astfel de demersuri restauratoare, la o multiplicare în grupuri și extrapolare la nivel social.

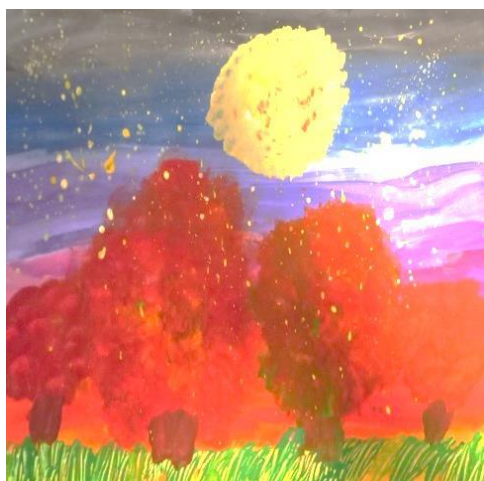
Ars doloris: vrem să trăim frumos! Mulțumim, Aurel!

Prof. Vasile Amariei, directorul Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca

ZIUA PATRIMONIULUI IMATERIAL

Ziua Patrimoniului Imaterial se sărbătorește pe data de 17 octombrie. Acesta este reprezentat de cântece, legende, strigături specifice nunților și anului nou, colinde, doine, dansuri și tradiții.

O legendă locală ar fi Legenda Pietrei Teiului din Comuna Poiana Teiului, legendă care a ajuns la mine de la bunicii și părinții mei. Dumnezeu se jeluia diavolului de orbirea oamenilor, de stricăciunea tuturor de sus până jos, de minciună, de lene și fățarnicie - căreia boierii îi zic „politeță, de nerușinarea femeilor, de zgârcenie și destrăbălare, de îngâmfarea care se reazimă nu pe destoinicie, ci pe parale”. Drept pedeapsă, diavolul propune să aducă potopul asupra oamenilor. După ce ajung la învoială, satana, desfășurându-și aripile, își dădu drumul în

văzduh... În vremea asta, pe malul drept al Bistriței, deasupra Buhalnicei, pe piscul grohotișului, un cioban deșteptat de furtună își ațâța focul ca să-și usuce opincile. Un câine de la stână, mânios, porni o plângere grozavă de urlete, cuprins ca de o cumplită spaimă. Răsunetul tremurător se deșteaptă în munți: din râpă în râpă vuietul se prelungi. Ciobanul își făcu cruce de trei ori, socotind în gândul lui că nu-i lucru curat. Se uită în juru-i și, deodată, își aținti privirile, ca fermecat, asupra Ceahlăului. Luna cobora încet-încet după o stâncă, valea era cufundată în întuneric, numai fruntea pleșuvă a Ceahlăului, luminată, se desfăcea albă din umbra nopții. Pe marginea stâncii care

încununează Ceahlăul, era așezat cineva, plecat într-o rână, iar cu mâna dreaptă se sprijinea de un bolovan. Ochii îi scânteiau ca focuri rătăcite pe munți și cătau spre văi, plini de răutate. Umbra lui se zugrăvea pe stâncile mai înalte care împresură muchea spre Țara Ungurească... Noaptea era târzie, se zărea de ziuă. Un zgomot grozav se auzi și umbra zvâcni în picioare... Diavolul (căci el era), își desfăcu aripile, ridică dintr-o clătinătură stânca și pluti o clipă deasupra Ceahlăului. Se îndreptă spre valea Bistriței - când o chemare ascuțită sună în văi. Era cântecul de veghe al cocoșului... Și pentru că noaptea e a diavolului, numai decuseară până la cântători, pierzând puterile, diavolul se cutremură, își descleștă ghearele și stânca căzu greu.

Trei zile și trei nopți a plouat cu mânie. Șuvoaietele duceau departe, pe Bistrița revărsată, bucăți de case, brazi fărâmați, stejari uriași și trupuri zdrobite. Numai piatra a rămas pe loc și se împotrivește și fulgerului, când trăsnește pe vârful ei.

Câteodată, în nopțile urâte, diavolul se așează iar pe stânca de sus... Atunci, ca la o vrajă, toate tac și toate focurile se sting... (Legendă culeasă de Alecu Russo)

Consider că este importantă sărbătorirea Patrimoniului Imaterial deoarece acesta reprezintă cultura și identitatea națională meritând o zi în care să ne amintim de felul în care strămoșii noștri sărbătoreau zilele importante în viețile lor și adăugând culoare tradițiilor românești prin cântece și legende.

Teodora Petrescu, clasa a XI-a C

Ziua patrimoniului imaterial se sărbătorește an de an pe data de 17 octombrie. La această dată ne amintim de comorile sufletului ce au îmbătrânit an de an și din păcate sunt uitate. Cei care le știu mai bine sunt bunicii noștri care încă păstrează unele tradiții uitate de toți în amintirea vremurilor bune. Colindele și urăturile erau mai lungi, cuvinte simple care aduceau bucurie gazdelor. Bunica mea obișnuia să meargă împreună cu prietenii săi la fiecare casă din sat costumându- se în port popular, unde primea un colac cald, iar una din urăturile știute și pe care o mai ține minte este următoarea: Frunzuliță de mărar/ Bună seara gospodari/ Gospodari și gospodine și voi domnișoare fine /Dați- vă lângă perdele și ascultați vorbele mele/ Că de când s-a inserat/ Noi cu plugul ne- am luat/ Câte doi, câte trei /Că așa- i moda pe la noi/ Vinde porcul, vinde vaca/ Și se îmbracă malagamba/ La ureche zurgălăi /La anul și la multi ani! Cu această urătură din casă- n casă a umblat de mic copil. Lucrurile vechi sunt cele mai frumoase și ar trebui încă respectate și procurate de toți oamenii. Pentru a menține obiceiurile, ar trebui să continuăm să sărbătorim evenimentele tradiționale perpetuate de bunicii noștri.

Cristina Popescu, clasa a XI-a C

Tradițiile fac parte din istoria unui popor, acestea conferindu-i valoare și amintindu-i de zilele de glorie pe care le-a avut în istorie. Data de 17 octombrie amintește de tradiție, care cuprinde zicători, proverbe, colinde, obiceiuri, a căror autor este omul, în special din zona rurală. Multe texte cunoscute, balade, spre exemplu „Miorița”, „Monastirea Argeșului”, cărora autorul nu le este cunoscut, acesta fiind anonim sau colectiv, provenind din popor, la fel ca toate zicătorile și proverbele spuse și auzite în diferite activități ale câmpului sau la șezători. Mama mereu fredona prin casă versurile unui cântecel, pe care-l știe încă de mic copil, care prezenta o imagine de ansamblu a peisajului de pe Valea Bistriței. „Crenguța de brad umbros /Neamțule, județ frumos /Toate-s mândre în jurul tău /De la Borca la Ceahlău./ La Poiana când ajungi/ Nu poți ca să nu te uiți /Vezi un lucru minunat /Podul de beton armat”. Aceste fapte demonstrează că poporul român, care se caracteriza prin bunătate și faptul că a reușit să reziste unei istorii grele, dă dovadă de inteligență, creativitate, inspirație.

Diana Cotrigășanu, clasa XI-a A

RESTITUIRI

ACTIVITĂȚI DE ALTĂDATĂ : *Expedițiile Indagatores (III)*

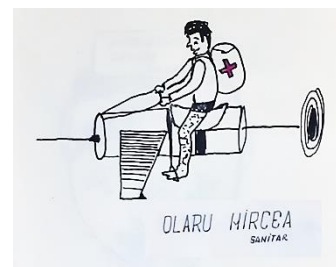
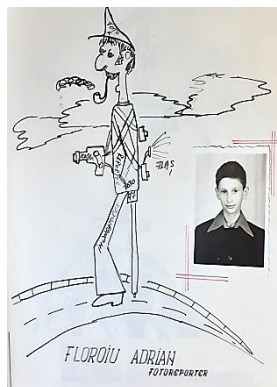
Prof. pentru învă. primar, Gladiola Bondar

(va urma)

„La porțile Deltei „irumpe” talentul literar” este unul dintre capitolele *Jurnalului expediției* din 1977 (prezentat în numărul anterior al revistei), capitol ce cuprinde creațiile literare ale membrilor expediției.

Fetele au compus pentru Floroiu Adrian și Olaru Mircea fabula „*Puricele și elefantul*”:

„Era odat’ un elefant măreț
De felul lui descurcăreț.
Purta-n spinare un purice zglobiu
Care sălta și tot striga: piu! piu!
Și tot purtându -l în spinare
L-a răsturnat, de gura lui cea mare.
Vedeți și voi, puricele era de vină
Că elefantul l-aruncă-n piscină.
Morala:
Nu-i ajungea că-l purta-n spinare
Mai avea și gură mare.”

(*Jurnalul expediției*, 1977, p. 167)

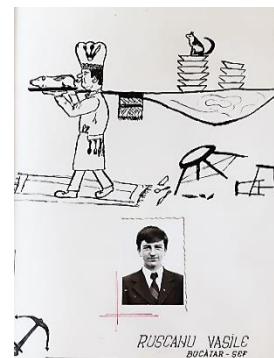
Poezia scrisă de băieți pentru fete se putea cânta pe melodia filmului „Muschetarul român”:

„Frunză verde ghiocel
Am compus un cântecel
Cântă, măi!
Vă rugăm să-l ascultați
Dar să nu vă supărați
Fraților!
Luați în mână câte-un os
Ca să nu vă duceți jos.
Luați-l, măi!
Tot pe drum, pe drum, pe drum
Și cu R.A.T.A. nicidecum
Hai, măi!
Tot pe stradă, pe trotuar
Am cărat ca un măgar.
Dii, măi!
Tot pe mal, pe litoral
Am cărat ca un hamal.
Zii, măi!
Și la cortul fetelor
Gâfâiam ca un motor.
Mergi, măi!
Și am dus și cortul lor
De credeam că am să mor.
Mor, măi!

Iar Cristina, mititica
Vrea să pară ca furnica.
Hopa, măi!
Măriuța, fetișcana
Și-a pierdut chiar ieri năframa.
Unde-i, măi?
A găsit-o un băiețel
Și-a păstrat-o pentru el.
Merci, măi!
Ilenuța hăbăucă
Lasă cortul unde-apucă.
Lasă -l, măi!
Vasilica lui Mujdei
Parc-ar fi dintr-un ardei.
Zii, măi!
Și Doinița cea micuță

Din Constanța de pe mal
Am ajuns la Tulcea-n deal.
Hai, măi!
Corturile noastre, șase
Ne țineau chiar loc de casă.
Zii, măi!
Le-ntindeam cât le-ntindeam
Și la urmă le coseam.
Coase, măi!
Și-ntr-o seară, măi Ioane
Fetele mureau de foame.
Foame, măi!
Și și-au luat vreo doi ardei
Și-au ajuns și fără ei.
Iute, măi!
Dar să nu vă supărați
Că așa vă subțiați
Trupul, măi!
Și fetele noastre toate
Parcă au în gură roate.
Roate, măi!
Și Dorina noastră dragă
Tot vorbește ziua-ntreagă.
Spune, măi!

E băiat de treabă dar
Sforăie ca un bondar.
Sfor, măi!
Noi cu pastă îl mânjim
Și de răs ne prăpădim.
Ha, ha, măi!
Însă el nu se trezește
Și mai tare se mânjește.
Ha, ha, măi!
Mihăiță cel isteț
Mănâncă, ca un mistreț.
Fleț, fleț, măi!
Și Ion cel mititel
Sparge stâlpii de oțel.
Bang, măi!
Și Sorin cu părul creț

*Fuge ca o vrăbiuță.
Zbrr, măi!
Dar acum să ne vedeți
Lăudându-i pe băieți.
Ura, măi!
Adrian înotătorul
Înota precum toporul.
Pleoșc, măi!
Și Vasile-a lui Ruscanu
Doarme-ntruna ca motanul.
Doarme, măi!*

*Molfăie la Pufuleți.
Molf, măi!
Iar Ovidiu, năzdrăvanu
Nu prea stăpânea volanul.
Bum, măi!
Vă rugăm să ne iertați
Cântecul să-l completați
Bine, măi!
Și acum la încheiere
Să nu mai păstrați tăcere.
Cântați, măi !!”*

(Jurnalul expediției, 1977, pp. 167-172)

În vara anului 1978 (1-15 august), *Indagatores* a organizat expediția în cadrul aniversării a 2050 de ani de la înființarea „Statului național centralizat dac” pe traseul Borca-Orăștie-Costești-Grădiștea-Sarmizegetusa-Ponorici-Cioclovina-Pui-Ohaba-Ponor-Borca, obiectivul acesteia fiind:

Copertile Jurnalului și traseul expediției

cunoașterea și cercetarea istorică, speologică, geografică, folclorică, etnografică a Munților Orăștiei.

Membrii echipajului au fost: Marin Cristina (căpitan), Boca Dorina (secund), Bortă Gheorghe (cronicar), Florescu Florin (istoric), Chiper Maria (geograf), Mărcuțeanu Ovidius (speolog), Ruscanu Elena (folclorist), Ruscanu Ionel (etnograf), Fedeleş Sorin

(biolog), Negură Dorel (fotoreporter), îndrumați de prof. Lungu Maria, însoțiți și de doamna maistru-instructor Mucenicu Maria.

Pregătirea expediției a constat în multe ore de documentare asupra regiunii stabilite pentru a fi cercetată, urmărirea traseului pe hartă, culegerea informațiilor despre mijloacele de transport,

Activitate de informare asupra traseului la masa de piatră de la Corpul A

antrenament fizic prin excursii de-a lungul râului Borca sau în zona Pipirig, refacerea regulamentului intern al expediției, completarea echipajului cu doi expediționari (10 elevi, în total), revizuirea și repararea corturilor și a sacilor de dormit, procurarea lămpilor de carbid (necesare în peșteri), căutarea surselor de finanțare. Ca și în anii trecuți, pionierii au participat la curățarea izlazurilor comunale, plantarea puietilor, culesul plantelor medicinale, strângerea și valorificarea sticlelor și borcanelor, a maculaturii și a fierului vechi, organizarea unor

spectacole cu bilete de intrare, dar și bani primiți de la părinți.

În primul capitol, „*Start spre necunoscut*” este descrisă plecarea în expediție într-o zi ploioasă, 1 august 1978, cu autobuzul Borca-Toplița. La Toplița au cunoscut un alt grup de expediționari, „*Sagitaria*” din Hodoșa, sat de lângă Toplița, care au pornit spre Delta Dunării.

Din trenul Galați-Timișoara, expediționarii au notat localitățile prin care au trecut - Reghin, Târgu Mureș, au văzut termocentrala de la Luduș-Iernut, Aiud, au admirat zidurile cetății de la Alba-Iulia, Simeria - de unde s-au întors la Orăștie cu un tren personal. Aici și-au instalat tabăra de corturi și și-au împărțit sarcinile: unii au plecat în oraș să identifice obiectivele

ce urmau să fie vizitate, cronicarul s-a apucat de notat în jurnal, iar Dorel a început să deseneze deoarece nu avea decât trei filme foto, nu au găsit nicăieri să cumpere pentru a putea face mai multe fotografii.

„C'est un petit bijou!”, a spus Ovidiu despre Orăștie, iar în următoarele două zile, expediționarii au vizitat liceul unde a învățat A. Vlaicu și P. Groza, muzeul de istorie, au stat de vorbă cu directorul muzeului, sculptorul Adam Nicolae, autorul machetei Munților Orăștie și a

Tabăra de la Orăștie

„Paliei de la Orăștie”- grup statuar situat în centrul orașului.

Astfel, elevii au aflat că „Palia” înseamnă „vechi” sau „Biblia”, este sculptată în marmură albă de Rușchița și dăruită de sculptorul Adam Nicolae orașului cu prilejul împlinirii a 750 de ani (la 28 septembrie 1974) de la atestarea sa documentară. Inițial, sculptorul a dorit să realizeze o carte așezată în vârful unor trepte, dar s-a răzgândit. Grupul statuar reprezintă pe prima față cărturari care se sfătuiesc, a doua față – doi mari tipografi, Șerban Coresi și Marien Diacul, iar pe a treia față- un om care dă cartea poporului, un copil ce reprezintă generațiile viitoare.

Vizitând orașul, expediționarii au desenat catedrala ortodoxă, case specifice zonei, alte construcții care le-au atras atenția.

Capitolele „*Intrăm în inima Daciei*”, „*Prima cetate, prima întâlnire cu adevărata istorie*”, „*Splendorile Sarmizegetusei*”, „*Întâlnire cu tainele adâncurilor*” descriu amănunțit drumul spre Costești unde și-au instalat noua tabără, urcușul spre Cetatea Blidaru și „piramidele coafate” (marginea lutoasă a drumului șănțuită de apă, avea forma unor mici piramide ce aveau în vârf bucăți de rocă, șist, care le apărau de distrugere), frumusețea împrejurimilor cetății și emoția întâlnirii cu trecutul, vizitarea Cetății Costești-Cetățuie, a caselor unor locuitori din Costești (învățător Șerban Ion și Cornelia, Pănțilo Vasile, Lepădatu Saveta, Bogdan Pătru) de

Împreună cu sculptorul Adam Nicolae
(în centru)

unde au luat modelele de ștergere, cămăși, cuverturi și au îmbrăcat costume populare, participarea la spectacolul dat de copiii din Costești pentru pionierii sovietici.

Spre Grădiștea și Anineș expediționarii au mers o parte din drum pe jos, o altă parte cu mocănița, apoi au urcat la Sarmizegetusa unde s-au întâlnit cu un grup de studenți venit să facă cercetări sub îndrumarea profesorului Hadrian Daicoviciu. Au vizitat sanctuarul, cadranul solar, calendarul și zidul cetății, apoi au pornit pe drumul de întoarcere la tabără.

Intrarea și în interiorul Peșterii Ponorici

În următoarele zile, chiar dacă a plouat, au explorat peșterile Ponorici, Ponorici-Șa, Meziad, Peștera Muierilor, Cioclovina cu Apă și Cioclovina Seacă, apoi s-au îndreptat spre localitatea Pui, traseul fiind parcurs pe jos, dar bagajele grele erau cărate de caii baciului Marcu, cai ce urmau să fie vânduți la Hațeg.

Ultimele obiective vizitate au fost peșterile Plăișor, Șura Mare din Ohaba-Ponor și orașul Simeria unde și-au întins tabăra de corturi la Școala nr. 2 și de unde au cumpărat tichete la tren pentru a doua zi.

Peștera Cioclovina cu apă Repezișuri de apă

Ultimele capitole, „Lăsăm în urmă amintiri dragi” și „Când totul devine amintire” descriu întoarcerea acasă la Borca, expediționarii rememorând întâmplările prin care au trecut, iar în „Adio, dragă expediție!”

Gheorghe Bortă se desparte de expediția *Indagatores* deoarece a devenit licean din toamnă. El povestește cum a făcut parte timp de patru ani din grupul de expediționari, fiind și căpitanul acestora, și a lăsat și câteva versuri:

„-Adio, expediție dragă,
Te las acum cu bine
În viața mea întregă
De-a pururi vei rămâne.
Cu tine n-oi mai fi
De-acuma ani la rând,
Dar dragostea de drumeție
Nu va-nceta nicicând.
Cu bine, dragi colegi
Cu rucsacul în spate,
Ce colindați zile întregi

Un foisor al Cabanei Poienița
Autor: Gheorghe Bortă

*Meleaguri minunate.
A sosit și ultimul an
-Adio! Vă spune fostul căpitan
Gigi Bortă”*

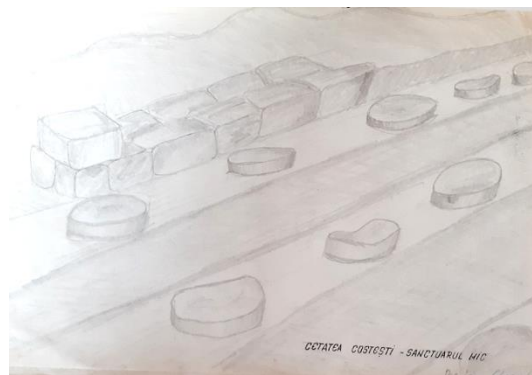
Pe parcursul celor două săptămâni expediționarii au avut și activități gospodărești, cum ar fi spălatul rufelor la râu, adunatul vreascurilor pentru foc, pregătirea mesei, cumpărăturile din zonă, mutarea corturilor într-o zonă mai înaltă și săparea șanțurilor în jurul lor pentru a nu fi inundate de apa de ploaie etc.

Nici distracțiile n-au lipsit - muzică și dans de la casetofon, vizionarea desenelor animate cu Tom și Jerry la tabăra din Costești unde au întâlnit și alți expediționari, „Turris” din Turnu Măgurele, dar și un grup de pionieri sovietici, exercițiile de învioreare la prima oră a dimineții, sărbătorirea unor zile de naștere (Sorin și Ionel).

Momentele hazlii au fost descrise cu mult umor de secundul Dorina Boca:

„[...] Pe stânga șoselei, înainte de a ajunge la Borsec, am văzut o stână turistică pe care cuvântul „STÎNĂ” era scris pe toți pereții cu litere foarte mari, iar deasupra ușii scria „Loz în plic”. Deodată îl auzim pe Gigi:

-Dacă cineva trage de la stâna asta un loz necâștigător, probabil că pe el scrie: N-ați făcut mare brânză! ”.

Cetatea Costești – Sanctuarul mic
Autor, Bortă Gheorghe

personală.”

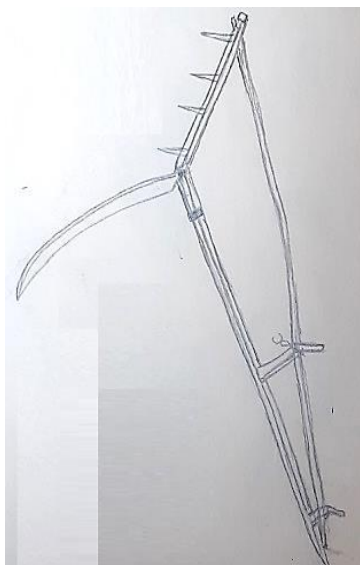
În *Raportul istoricului* (Florin Florescu, clasa a VII-a A) sunt prezentate amănunte despre zona cetăților vizitate: cetățile dacice erau amplasate pe înălțimi mai mici, izolate de jur-împrejur și ridicate mai aproape de vale, de o parte și de alta a acesteia, pe unde era drumul mai accesibil,

Cetatea Blidari și Cetatea Costești (intrările principale)
Autor, Bortă Gheorghe

Dorel Negură „[...]și-a pus în gând ca în această expediție să se bronzeze. Pentru aceasta, nu pierdea prilejul în niciun moment, încât de multe ori era caraghios. Cum apărea o rază de soare, cum îl vedeam scoțându-și hainele. Și-a cumpărat chiar și o sticlă de „Bronzol”. A căpătat și adepți. Unul dintre ei este Sorin care procedează la fel.

O altă preocupare a lui Dorel este coafura. Are, într-adevăr, un păr frumos și-i place tare mult să-l pieptene, dar de fiecare dată altfel. A observat că eu îi mai aranjam părul Maricicăi și de atunci nu mai pot scăpa. Pur și simplu m-a făcut „coafeza” lui

Combi-nație-coasă și greblă din Costești

având rolul de apărare a Sarmizegetusei; zidurile cetăților erau construite din pietre mari, cioplite, legate cu scoabe de fier; se mai văd urmele turnurilor de apărare și a valurilor de pământ, dar conductele de apă au fost distruse de romani.

Raportul conține desene/schițe ale zonelor vizitate realizate de către doi membri ai expediției, Bortă Gheorghe și Negură Dorel, deoarece filmul pe care s-au realizat fotografiile nu a mai fost bun la întoarcerea acasă.

Din *Raportul speologului* realizat de Mărcuțeanu Ovidius aflăm foarte amănunțit cum sunt așezate, formate și cum arată peșterile vizitate. Expediționarii au observat pereții acoperiți cu argilă sau calcit formând așa-numita „piele de leopard”, scurgerile de calcit alb, stilolitele, stalagmitele și stalactitele – unele păreau asemănătoare cu chipuri de oameni, pilierii, au parcurs tunelul antropic de aproximativ 30 m a Peșterii Ciclovina Seacă în care se aflau gropi de unde s-au extras excrementele de lilieci (guano) folosite ca îngrășământ și

unde s-a descoperit cel mai vechi craniu de Homo Sapiens din România.

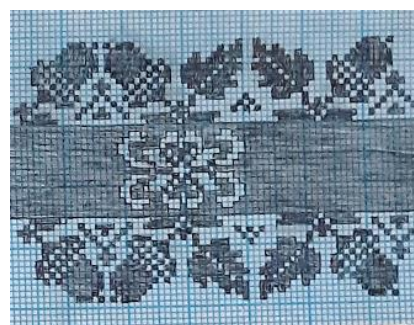
Peștera Cioclovina cu apă a dezvăluit copiilor repezișurile (cascade) cu apă, lacuri, înălțimi mari ale galeriilor, lilieci pe tavanele înalte, „stâncile zebre” – cum au fost numite de copii, calcare albe spălate de apă și cu niște dungii negre. Dacă Peștera lui Nicu este o grotă de aproximativ 10 m, în Peștera Plăișor, peșteră activă, copiii au remarcat cascada de la intrare, stâncile acoperite cu calcit și pietricele verzui. Ultima vizită a fost la Peștera Șura Mare, dar observată numai din exterior și zona de intrare, deoarece aici e nevoie numai de persoane experimentate și cu echipamentul potrivit.

Următoarele *Rapoarte*, ale geografului, etnografului și folcloristului cuprind descrieri ale zonelor străbătute, formele de relief, floră și faună, climă, ocupația locuitorilor, portul popular, modele de țesături, interioare ale unor case, sculpturi deosebite, obiceiuri, tradiții și superstiții și multe schițe, desene și fotografii.

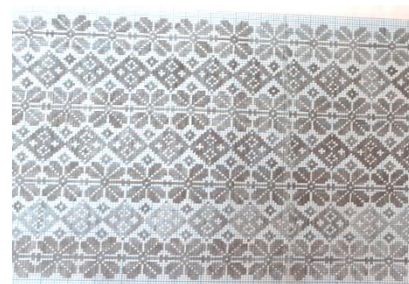
De la bătrânul Bogdan Pătru din Costești s-a notat în *Jurnal* descântecul pentru deochi:

„Cel care descântă merge la pârâu cu o ulcică de pământ și ia apă îndreptând gura vasului în direcția în care curge apa, zicând:

*-Așa să se întoarcă deochiul cum iau eu apă.
Apoi, bagă cărbune aprins și începe a descânta:
Pleacă (numele omului) la lucru, la petrecere,*

Model pentru ciupag cules de la Ana lui Ticărau din Costești

Motiv lucrat cu negru de pe mâneca unui ciupag, cules de la Marcu Ileana din Ponorci

*Râzând și veselindu-se.
 Pe drum se întâlni cu muroii, strigoii și deochitorii
 Și vrăjitorii și rău-făcătorii
 Și aceștia când îl văzură, de cap l-apucară,
 Sângele-l vărsară,
 Inima i-o mâncară,
 Puterea i-o gătară
 Și nimeni în lume
 N-o văzut și n-o auzit,
 Decât un om, tot a văzut
 Și tot a auzit.
 Și-o venit de la Ostrovu-Mare
 Și-o pus cap lângă cap,
 Sânge lângă sânge,
 Putere lângă putere,
 Corp lângă corp
 Și l-o tămăduit
 Și l-o vindecat
 Și l-o lăsat curat
 Și luminat,
 Ca argintul strecurat
 Și ca aurul curat ”*

Strigătură de la nuntă
 (de la Bogdan Pătru)
*„Nu-i bine omul urât
 Că tună-n pământ necăjit.
 C-o trăit și n-o iubit.
 Dar nu-i bine nici frumos
 Tună-n pământ păcătos.
 Și-i mai bine potrivit
 Nici prea frumos,
 Nici urât.”*

Colindă pentru fete
 (de la Bogdan Pătru)
*„Colinda Stanchii
 Face-mi-se-un Simbroș mare
 Și de mare, margini n-are,*

Cergi din Federi - sat din com. Pui
 (Hunedoara), aduse la vârtelnița din Pui

Motiv de ștergar cules de la
 Bontca Măriuca, com. Pui

Cântec pentru Aurel Vlaicu
 învățat de Bogdan Pătru de la mama sa, care-l știa
 de la mama lui Aurel Vlaicu

*„Vlaicule, copil țăran”
 Ți-a dat Dumnezeu un plan
 Ca să-ți faci aeroplan.
 Aeroplanul l-ai făcut,*

*Printre lini, printre molini
 Și mi-s paște un bou sur.
 Dar de cornul bouului
 Este-un leagăn de mătase.
 Dar în leagăn, cine-mi șade?
 Șade Stânca Dochii așe.
 Tot croia și chindisea
 Chișnae feceoarelor,
 Prapuri dalbi împărătești
 Și mi-s cântă un cântecel.
 Cântecul împărătesc
 Nime-n lume n-auzea
 Numa dalba-mpărăteasă
 P-o zăvreală de fereastră
 Precum ești și de voioasă.”
 Te-o plâns mamă, te-o plâns tată,
 Te-o plâns România toată.”*

(va urma)

*Munții cu vulcani ai trecut.
 Când ai vrut să treci Carpații
 Să dai mâna cu toți frații
 Benzina ți s-o gătat
 Și motorul ți s-o stricat
 Și la pământ ai picat.
 Și-ai picat pe-un rând de flori
 Te-or plâns frați, te-or plâns surori.
 Te-o plâns sora cea mai mare,
 Cu părul ales cărare;
 Te-o plâns sora mijlocie
 Cu părul pân-la călcâie;
 Te-o plâns sora cea mai mică
 C-un păr galben făcut chică.
 Și-ai căzut pe-un stei de piatră*

BIBLIOGRAFIE:

Jurnalele Expediției Indagatores, 1977 și 1978 – Manuscrise aflate la Biblioteca Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț

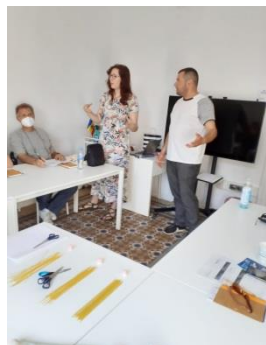

Costume de călușeri – com. Costești

ERASMUS +

„schimbă vieți și deschide minți”...

...așa aș începe povestea primei mobilități realizată la Liceul „Mihail Sadoveanu” din Borca, în cadrul consorțiului Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, număr de referință: 2020-1-RO01-KA120-SCH-095554, în care Casa Corpului Didactic Neamț este lider.

În perioada 16-21 mai 2022, un grup de cadre didactice din școlile partenere Casei Corpului Didactic Neamț, (Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Liceul Tehnologic „Ion Creangă” Pipirig, Școala Gimnazială „Regina Maria”, orașul Bicaz, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă –Tîrgu Neamț, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani) împreună cu un reprezentant din partea CCD Neamț, au participat la programul de formare **Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention**, care s-a desfășurat la Barcelona în **Spania**. În acest grup m-am aflat și eu ca „pionier” din partea liceului nostru.

Pentru cine a fost creat acest curs?

Acest curs a fost creat pentru profesorii care doresc să înțeleagă dinamica grupurilor și modul în care această dinamică afectează sala de clasă. Tensiunile, alianțele și luptele relaționale dintre elevi pot interfera cu învățarea și pot crea un mediu școlar nefavorabil.

Participând la acest curs, am învățat despre diferitele tipuri de conflict și cum să folosim aceste conflicte ca și oportunități de „creștere” și întărire a relațiilor dintre elevi, prin intermediul diferitelor activități practice, care pot fi utilizate imediat în sala de clasă, am deprins capacitatea de a modela și de a încuraja ascultarea activă, empatia și alfabetizarea emoțională în rândul elevilor de azi și a cetățenilor activi de mâine cu scopul de a

promova relații mai puternice la clasă și un climat mai pozitiv în școală - pentru elevi și profesori. Astfel, în prima zi de curs, am reușit prin activități de „spargere a gheții”, să facem cunoștință cu colegii participanți din alte țări (Grecia, Cipru, Italia, Polonia, Estonia, Insula Reunion), ne-am prezentat pe scurt școlile și sistemele educaționale din care venim, apoi, am făcut o introducere în problematica managementului conflictelor prin discuții despre dinamica grupului și diferitele roluri jucate de membrii grupului. A doua zi am abordat problematica importanței muncii în echipă ca element de coeziune a clasei, importanța

formării unei echipe, despre conflict ca oportunitate de consolidare a relațiilor. În a treia zi am abordat tematici legate de empatie, ascultare activă și reformularea ca instrumente puternice în difuzarea și medierea conflictului.

Următoarele zile au fost dedicate discuțiilor despre inteligența emoțională, activităților în aer liber iar, în ultima zi, a avut loc evaluarea cursului: reuniunea competențelor dobândite, feedback și discuții, ne-au fost înmânate certificatele de participare la curs iar, pe lângă această activitatea de formare am avut parte și superb tur ghidat al orașului, tur în care am vizitat și cele mai importante creații ale celebrului arhitect Antoni Gaudí – Sagrada Familia, Casa Milà, Casa Batlló, Casa Vicens, Parcul Güell, Colina Montjuïc am hoinărit pe celebrul La Rambla și pe plajele însorite ale Barcelonei.

Care au fost beneficiile participării la acest curs?

După acest curs, mă bucur de o mai mare conștientizare a nevoilor și a comportamentului emoțional al elevilor mei, am dobândit abilități de a promova relații mai puternice în clasă și un climat mai pozitiv în școală – atât pentru elevii mei și de ce nu, chiar pentru colegii profesori. Am învățat să aplic noi metode și tehnici în munca mea, să mă angajez în autoînvățare, să cooperez și să interacționez mai bine cu partenerii, mi-am dezvoltat vocabularul profesional și competențele lingvistice în limba engleză, îmbunătățindu-mi fluența limbii, m-am adaptat la noile tehnologii și echipamente IT, am lucrat într-o echipă internațională și am fost un partener util, sper și cred, pentru alți cursanți. Mi-am dezvoltat abilitățile de comunicare orală cu parteneri locali și străini în engleză/spaniolă/franceză. Această experiență Erasmus+ m-a îmbogățit profesional și cultural, am avut ocazia să cunosc oameni din mai multe țări, să ne împărtășim din culturile și experiența noastră, am învățat lucruri noi despre sistemele de învățământ din alte țări. A fost una dintre cele mai frumoase experiențe de formare în care am învățat și dobândit abilități pentru a înțelege mai bine dinamica grupurilor de tineri și cum îi pot ajuta să depășească inevitabilele probleme ce apar în cadrul grupurilor.

Despre Erasmus?

Erasmus+ oferă oportunități tuturor - profesorilor, studenților, personalului, stagiarilor, voluntarilor și nu numai. Nu este vorba doar despre Europa sau despre europeni – cu Erasmus+, oamenii din întreaga lume pot accesa oportunități. Programul pune accent puternic pe incluziunea socială, tranzițiile digitale și promovarea participării tinerilor la viața democratică.

După o experiență Erasmus, îți dai seama că viața există în continuare: cu sau fără tine. Te întorci exact din locul în care ai plecat, înapoi la prietenii tăi de o viață, la familia ta, la plăcerile pe care le aveai mereu, ca și cum totul a continuat să existe.

Tu ești ceea ce nu mai e la fel, pentru că porți în tine niște amintiri ce te-au schimbat și vor continua să te schimbe.

Professor, Gheorghe Carază

ERASMUS, PENTRU EDUCAȚIE ȘCOLARĂ

Aflați la a doua experiență în ceea ce privește proiectele Erasmus, vestea colaborării cu CCD Neamț ne-a încântat, în măsura în care, în domeniul educației școlare nu am avut până acum mobilități nici pentru profesori, nici pentru elevi. Vara s-a dovedit extrem de lungă pentru că ne despărțea de marea aventură, dar toamna a venit cu vestea mult așteptată. Numărul în creștere al celor înscriși pentru această mobilitate ne-a dovedit faptul că interesul pentru aceste proiecte este mult mai mare decât până acum. Plecarea a avut loc duminică, în zori, cu emoții și visuri despre ce avea să însemne experiența Izmir. Drumul lung nu ne-a împiedicat să ne bucurăm de călătoria cu avionul, deși am avut două zboruri pentru a ajunge la destinație. Prima zi a debutat cu întâlnirea de dimineață la care am făcut cunoștință cu reprezentanții firmei de primire și celelalte grupuri cu care aveam să colaborăm, apoi, într-un periplu ce a ținut 5 zile și 5 nopți am descoperit, pe rând, frumusețea unui oraș turistic, amabilitatea localnicilor și profesionalismul gazdelor care, prin activitățile desfășurate ne-au învățat să ne descoperim pe noi și pe cei din jur, să relaționăm, să conlucrăm, să descoperim frumosul și să prețuim prietenia, să fim toleranți și mereu pozitivi. Atât de intensă a fost această experiență, încât, despărțirea nu s-a lăsat fără lacrimi și multe promisiuni de revedere.

Elevii participanți și-au însușit o lecție de neuitat care i-a schimbat atât personal cât și profesional, dobândind competențe care le vor folosi pe tot parcursul vieții.

Ca profesor însoțitor am acumulat încă o experiență despre ce înseamnă să fii alături de elevi în contexte formale și nonformale, să le fii sfetnic, părinte și mai ales un bun companion.

Întrebați cu ce impresii au rămas din mobilitate au răspuns unanim: „aș repeta la nesfârșit această experiență!”.

Profesor. Budăi Alina, Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca

ANALIZĂ

FAKE NEWS ÎN EPOCA GLOBALIZĂRII

Un istoric străin afirma că „știrile false, în toată multiplicitatea formelor lor – simple bârfe, înșelăciuni, legende - au umplut viața umanității. [...] Eroarea se propagă, crește și, în cele din urmă, supraviețuiește doar cu o singură condiție – să găsească un boț cultural favorabil în societatea în care se răspândește. Prin intermediul acesteia, oamenii își exprimă în mod inconștient toate prejudecățile, ura, temerile, toate emoțiile lor puternice”¹.

Ceea ce dorește să spună istoricul este că în prezent, televiziunea, internetul și implicit, globalizarea, au modelat întreaga evoluție a lumii. Odată cu apariția internetului au apărut rețelele de socializare, instrumente menite să conecteze oamenii, dar care, așa cum avem să înțelegem tot mai bine, mai mult ne dezbină. Au devenit nu doar spațiul în care comunicăm între noi, unde putem să facem cumpărături, de unde ne informăm, ci și un teren pe care se poartă adevărate războaie comerciale, politice și geopolitice. Ce altceva sunt toate acestea dacă nu veritabile conflicte pentru mințile și sufletele noastre?

Internetul rămâne un teritoriu necartografiat, cu o evoluție pe cât de rapidă, pe atât de greu de înțeles și de anticipat din perspectiva efectelor sale. Oamenii sunt capabili să comunice și să schimbe informații practic instantaneu și la o scară mai mare decât oricând în istoria cunoscută a speciei noastre. În timp ce beneficiile sunt evidente și demonstrate, lumea noastră hiperconectată ar putea permite, de asemenea, răspândirea virală a informațiilor care sunt intenționat sau involuntar înșelătoare ori provocatoare, ceea ce poate avea consecințe grave, inclusiv pierderi de vieți omenești. Șansele ca acest lucru să se întâmple astăzi sunt exponențial mai mari decât atunci când tehnologiile radioului sau televiziunii au fost introduse. Radioul și televiziunea au fost canale de comunicare „de la unul la mulți”, în timp ce internetul schimbă cu totul paradigma și reprezintă o comunicare „de la mulți la mulți”.

Putem lua ca exemplu în acest sens alegerile din Statele Unite ale Americii când hackerii ruși au influențat voturile populației printr-o campanie de fake news și dezinformare².

¹ Bogdan Oprea, *Fake news și dezinformare online – recunoaște și verifică*, Editura Polirom, 2021, p. 1

² Oh, *What a Tangled Web: Russian Hacking, Fake News, and the 2016 US Presidential Election*, Universitatea din Nevada, IEE Computers Society, 2017 <https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=8048615> [accesat în data de 2.01.2022]

Putin neagă o astfel de implicare: „Nu ne-am angajat niciodată în asta la nivel de stat și nu avem nicio intenție de a face acest lucru”³. În conformitate cu presa americană, NSA (Agenția Națională de Securitate) evalua că „Kremlinul a ordonat un efort de propagandă amplă, pe mai multe direcții, *de a submina publicul* pentru a reduce încrederea în procesul democratic al SUA, denigrând-o pe secretarul Clinton și răzind electabilitatea și potențiala președinție”⁴.

În continuare se poate afirma că rețelele de socializare au schimbat și mai mult lucrurile. Dacă până de curând noi eram cei care căutam știrile, astăzi ele ne caută pe noi. Răspunsurile vor fi adaptate la profilul sau folosind analize comportamentale, procesarea textului și algoritmi personalizați.

Ca exemplu se pot lua știrile false privind apariția virusului covid-19, despre compoziția vaccinului sau că pandemia nu este decât „un instrument politic”. Când organismele guvernamentale au eșuat în a oferi publicului informațiile necesare despre virus, protecție și vaccin, atunci știrile false și dezinformarea au pătruns și mai ușor în mințile oamenilor. Ca factori implicați în acest sens sunt frica, scăderea nivelului de trai și impunerea unor restricții de către state. Astfel, prin câteva acțiuni de introducere a fake news-ului și a dezinformării, credibilitatea organismelor politice a scăzut și mai mult, făcând statul vulnerabil la alte acțiuni.

De aceea, știrile sunt căutate de public și creditate cu mare încredere de acesta, o încredere construită în multe decenii în care jurnalismul a fost realizat respectând norme de producție standardizate, rigori profesionale și principii etice și deontologice dintre cele mai înalte.

Experții recomandă acum evitarea termenului „știri false” sau cel puțin limitarea utilizării acestuia, deoarece termenul „știri false” este strâns asociat cu politica, iar această asociere poate restrânge în mod inutil focalizarea problemei. Termenul „informații false” este de preferat, deoarece se poate referi la o gamă variată de dezinformare care acoperă subiecte precum sănătatea, mediul și economia pe toate platformele și genurile, în timp ce „știrile false” sunt înțelese mai strict ca știri politice⁵.

O mulțime de lucruri pe care le citim online, în special în fluxurile tale de rețele sociale, pot părea adevărate, dar adesea nu sunt. Informațiile false sunt știri, povești sau farse create pentru a dezinforma sau înșela cititorii în mod deliberat. De obicei, aceste povești sunt create fie pentru a influența opiniile oamenilor, fie pentru a promova o agendă politică sau pentru a provoca confuzie și pot fi adesea o afacere profitabilă pentru editorii online. Informațiile false

³ Associated Press, “Putin: Russian State Has Never Been Involved in Hacking,” Politico, 1 June 2017; www.politico.com/story/2017/06/01/putin-russian-state-has-never-been-involved-in-hacking-239014

⁴ Allison Denton, Fake News: The Legality of the Russian 2016 Facebook Influence Campaign, <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/builj37&div=8&id=&page=> [accesat în data de 3.01.2022]

⁵ A. Romyantsev, *Information Security Doctrine, Stricter Regulations Against “Fake News” and Blocking LinkedIn*, Computer Law Review International, 2017, nr. 18.

pot înșela oamenii arătând ca site-uri web de încredere sau folosind nume și adrese web similare pentru organizațiile de știri de renume⁶.

Tipuri de informații false

Există opinii diferite când vine vorba de identificarea tipurilor de informații false. Cu toate acestea, atunci când vine vorba de evaluarea conținutului online, există diferite tipuri de știri false sau înșelătoare de care trebuie să fim conștienți. Acestea includ:

1. Clickbait

Acestea sunt povești care sunt fabricate în mod deliberat pentru a câștiga mai mulți vizitatori și pentru a crește veniturile din publicitate pentru site-uri web. Poveștile clickbait folosesc titluri senzaționaliste pentru a atrage atenția și pentru a genera clicuri către site-ul web al editorului, în mod normal în detrimentul adevărului sau al acurateței.

2. Propaganda

Povești care sunt create pentru a induce în mod deliberat publicul în eroare, pentru a promova un punct de vedere părtinitor sau o anumită cauză politică sau agendă.

3. Satiră/Parodie

O mulțime de site-uri web și conturi de rețele sociale publică știri false pentru divertisment și parodie.

4. Jurnalism neglijent

Uneori, reporterii sau jurnaliștii pot publica o poveste cu informații nesigure sau fără a verifica toate faptele care pot induce publicul în eroare. De exemplu, în timpul alegerilor din SUA, retailerul de modă *Urban Outfitters* a publicat un Ghid pentru ziua alegerilor, ghidul conținea informații incorecte care le spuneau alegătorilor că au nevoie de o „carte de înregistrare a alegătorilor”. Acest lucru nu este cerut de niciun stat din SUA pentru a vota.

5. Titluri înșelătoare

Poveștile care nu sunt complet false pot fi distorsionate folosind titluri înșelătoare sau senzaționaliste⁷. Aceste tipuri de știri se pot răspândi rapid pe site-urile de social media unde sunt afișate doar titluri și mici fragmente din articolul complet pe fluxurile de știri ale audienței.

6. Știri părtinitoare/inclinate

Mulți oameni sunt atrași de știri sau povești care își confirmă propriile convingeri sau părtiniri, iar știrile false pot prăda aceste părtiniri. Fluxurile de știri din rețelele sociale tind să afișeze știri și articole care cred că le vor plăcea, pe baza căutărilor noastre personalizate.

Modelul de afaceri pentru informații false

⁶ Rainer Greufeneder, Mariela E. Jaffe, Eryn J. Newman, Norbert Schwartz, Psihologia Fake News. *Acceptarea, distribuirea și corectarea informațiilor false*, Editura Trei, București, 2021, p. 69

⁷ Oana Strugaru, *Fake news sau adevăr. O alternativă dominată de emoție*, în Revista de Intelligence a Serviciului Român de Informații, 2021, <https://intelligence.sri.ro/fake-news-sau-adevar-o-alternativa-dominata-de-emoție/> [accesat în data de 3.01.2022]

Internetul și rețelele sociale au făcut ca oricine să publice foarte ușor conținut pe un site web, blog sau profil de rețea socială și, potențial, să ajungă la un public mare. Cu atât de mulți oameni care primesc acum știri de pe site-urile de social media, mulți creatori/editori de conținut au folosit acest lucru în avantajul lor.

Informațiile false pot fi o afacere profitabilă, generând sume mari de venituri din publicitate pentru editorii care creează și publică povești care devin virale. Cu cât o poveste primește mai multe clickuri, cu atât editorii online câștigă mai mulți bani din veniturile din publicitate, iar pentru mulți editori, rețelele sociale sunt o platformă ideală pentru a partaja conținut și a genera trafic web.

Informații false, rețelele sociale și filtrarea lor

Într-un articol recent despre alfabetizarea media, Hugh Linehan a remarcat; „Media nu mai este consumată pasiv – este creată, distribuită, apreciată, comentată, atacată și apărât în tot felul de moduri diferite de sute de milioane de oameni. Iar algoritmi folosiți de cele mai puternice companii de tehnologie – Google și Facebook în special – sunt proiectați în mod genial pentru a personaliza și adapta aceste servicii la profilul fiecărui utilizator.”⁸

Când intrăm online sau ne conectăm la o rețea socială, ni se prezintă în general știri, articole și conținut bazat pe propriile căutări online. Acest tip de conținut tinde să reflecte propriile noastre plăceri, opinii și convingeri și, prin urmare, ne izolează de opinii și păreri diferite. Aceasta este adesea denumită un *balon de filtru*.

Ce putem face cu informațiile false?

Google și Facebook au anunțat noi măsuri pentru a aborda știrile false prin introducerea instrumentelor de raportare și semnalare. Organizațiile media precum BBC și Channel 4 au stabilit, de asemenea, site-uri de verificare a faptelor. Deși acestea sunt evoluții binevenite, alfabetizarea media digitală și dezvoltarea abilităților de evaluare critică a informațiilor sunt abilități esențiale pentru oricine navighează pe internet și în special pentru tineri.

Cantitatea mare de informații disponibile online și creșterea numărului de știri false evidențiază necesitatea gândirii critice. Copiii trebuie să dezvolte gândirea critică încă de la o vârstă fragedă. Aceasta este o abilitate cheie pe care tinerii o vor dezvolta pe măsură ce intră în învățământul de nivel al treilea și se pregătesc pentru locul de muncă.

Cum să descoperiți informații false?

Există o serie de lucruri la care trebuie să fiți atenți atunci când evaluați conținutul online.

Priveste mai atent

Verificați sursa poveștii, recunoașteți site-ul? Este o sursă credibilă/de încredere? Dacă nu sunteți familiarizat cu site-ul, căutați în secțiunea despre sau aflați mai multe informații despre autor.

⁸ Teodor Ciuraru-Bocicor, <https://intelligence.sri.ro/minciuna-adevarul-vremurilor-noastre/> [accesat în data de 3.01.2022]

Privește dincolo de titlu

Verificați întregul articol, multe știri false folosesc titluri senzaționaliste sau șocante pentru a atrage atenția. Adesea, titlurile de povestiri false noi sunt cu majuscule și folosesc semne de exclamare.

Verificați alte surse

Sunt alte știri/preșuri de renume care raportează povestea? Există surse în poveste? Dacă da, verificați dacă sunt de încredere sau chiar dacă există!

Verificați faptele

Poveștile cu informații false conțin adesea date incorecte sau cronologic modificate. De asemenea, este o idee bună să verificați când a fost publicat articolul, este actual sau o știre veche?

Verifică-ți părtinirile

Îți afectează propriile opinii sau convingeri aprecierea unei știri sau a unui raport?

Este o glumă?

Site-urile satirice sunt populare online și uneori nu este întotdeauna clar dacă o poveste este doar o glumă sau o parodie... Verificați site-ul, este cunoscut pentru satiră sau pentru crearea de povești amuzante?

Concluzii

Fake news-ul poate fi eliminat foarte ușor dacă se oferă din partea instituțiilor statului o educație în acest sens, astfel, populația va putea deosebi o știre falsă de una adevărată și nu va mai cădea în capcana anumitor entități.

Alte acțiuni de împiedicare a fake news-ului se pot face tot de către instituțiile statului (Serviciul Român de Informații, Guvernul României, Ministerul Afacerilor Interne sau Ministerul Apărării Naționale etc) prin identificarea acestora, aducerea la cunoștința publicului și apoi eliminarea lor.

Desigur, și noi putem împiedica răspândirea fake news-ului în mediul online prin atragerea atenției, raportarea postărilor cu conținut fals sau prin a nu distribui ceea ce nu pare sigur.

Slt. Ioan -Cristian Gheorghiu

BIBLIOGRAFIE**A) Lucrări de specialitate**

1. OPREA, Bogdan. *Fake news și dezinformare online – recunoaște și verifică*. Iași : Editura Polirom, 2021.
2. GREUFENEDER, Rainer, E., JAFFE, Mariela, NEWMAN, J., ERYN, SCHWARTZ, Norbert . *Psihologia Fake News. Acceptarea, distribuirea si corectarea informatiilor false*. București : Editura Trei, 2021.

B) Articole științifice

3. *Oh, What a Tangled Web: Russian Hacking, Fake News, and the 2016 US Presidential Election*, Universitatea din Nevada, IEE Computers Society, 2017.
4. Associated Press, „Putin: Russian State Has Never Been Involved in Hacking,” Politico, 1 June 2017; [accesat on-line] . Disponibil pe internet la adresa www+.politico.com%2Fstory%2F2017%2F06%2F01+%2Fputin-russian-state-has-never-been+-involved-in-hacking-
5. DENTON, Allison *Fake News: The Legality of the Russian 2016 Facebook Influence Campaign* . [accesat on line] . Disponibil la adresa <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/builj37&div=8&id=&page>
6. RUMYANTSEV, A . *Information Security Doctrine, Stricter Regulations Against „Fake News” and Blocking LinkedIn*, Computer Law Review International, 2017, nr. 18.

C) Site-uri de specialitate

7. STRUGARU, Oana. *Fake news sau adevăr. O alternativă dominată de emoție*, în Revista de Intelligence a Serviciului Român de Informații, 2021
8. CIURARU-BOCIOR, Teodor . [accesat on line în data de 03. 01. 2022]. Disponibil la adresa <https://intelligence.sri.ro/minciuna-adevarul-vremurilor-noastre/>

RELIGIE

CUM NE APARĂM DE AMENINȚĂRI? AMENINȚĂRI FALSE SAU REALE? TEAMA DE ANXIETATE

Dacă ar fi să răspundem pe scurt la aceste întrebări am putea să spunem așa: când apare în noi spaima, teroarea, să apelăm la arma creștinului, Sfânta Cruce. De ce? Pentru că Hristos prin jertfa Lui a transformat suferința din ceva oribil în cale sau urcuș spre Înviere. Evanghelia și actele mântuitoare nu se opresc la mormântul din Ghetsimani și continuă în Învierea lui Hristos, arătându-ne o destinație precisă a tuturor eforturilor Lui și ale noastre, întreprinse pentru a noastră

mântuire. Totuși până la mântuirea promisă, omul își desfășoară activitatea, viața, aici pe pământ, în vârtoarea vieții de azi. Aceasta nu e una ușoară. E numită de unii chiar o junglă în care lupta pentru supraviețuire socială, profesională e una acerbă, transformându-ne de multe ori și pe noi în fiare capabile de a provoca multă suferință celui de lângă noi, transformat peste noapte fără voia lui în partener de luptă sau competitor la fel de feroce în ringul cotidian. În toată această nebunie intervine sau ar trebui să intervină Hristos. Dar omul credincios lui Iisus nu e numai salvat din păcat, ci și din urmările acestuia și una din acestea e teama. După studiile și analizele făcute de psihologi, există două tipuri de teamă: justificată și nejustificată. Când ne temem de lucruri reale cum ar fi teama de călcarea legii, teama de a nu ne suprima viața, acestea sunt câteva din temerile îndreptățite. Când avem însă frici nejustificate care ne blochează în acțiunile noastre (e cunoscut și proverbial de acum căderea drobului de sare), acestea țin de domeniul patologiei spirituale și poartă numele de anxietate. Ne amintim de teama lui Adam după călcarea poruncii în rai când, constatând propria goliciune (a se înțelege lipsa de sens) se teme. Biblia ne oferă dintr-o dată și o cauză a fricii reale: lipsa de sens. Tot Biblia ne arată că teama nu e și nu poate oferi soluții realiste. Asumarea faptelor și a consecințelor aceora prin atitudine de îndreptare, de regret, de dorința de a remedia ce se mai poate este una dintre căi. Așadar un creștin practicant, consecvent cu dorințele lui Hristos va fi departe de teamă și cu atât mai mult de anxietate. Temerea nejustificată, adică anxietatea, descoperă un suflet slab, îndoielnic în credința lui. Asemenea Sfântului Petru care se scufundă în mare. Pentru că se uită în stânga și în dreapta. Să privim la ținta Hristos. Depinde de ținta noastră. Realismul se împletește cu cotidianul, nu adunând în noi frici, ci mai degrabă căutând rezolvări situațiilor ce ne sunt puse în viață, ca niște provocări din partea lui Dumnezeu. El a spus că cel neispitit, neîncercat nu e bun de nimic. Hristos nu ne vrea statici dormitând într-o lăncezeala acră, ci ne pune în fiecare clipa provocării. Lui Avraam îi spune „ieși din casa tatalui tău”, cu alte cuvinte ieși din confortul zilnic și voi face din tine un popor mare. Lui Moise și poporului Israel îi spune să iasă din Egipt ca să îi ducă în țara unde curge lapte și miere. Hristos le spune ucenicilor să vină după El și îi va face pescari de oameni. Ce înseamnă asta? Habar nu aveau ei....Să ne gândim ce s-ar fi întâmplat dacă toți aceștia s-ar fi lăsat biruiți de frica insecurității și a incertitudinii și nu ar fi acționat după voia Lui? În altă parte găsim la Sf. apostol Pavel vorbindu-se de nebunia crucii. Ce e aceasta dacă nu curajul și înlăturarea tuturor temerilor! Piatra de la ușa mormântului dată la o parte și îndemnul Mântuitorului adresat femeilor mironosițe de a nu avea frică sunt repere care ne transmit un stil de abordare a vieții. Anxietatea crează drumuri închise care nu duc la nimic bun și constructiv în viață.

„La paura mangia l'anima". Un film în care cele două personaje principale sunt prezentate ca temătoare față de relația lor (diferența de vârstă care făcea imposibilă o căsătorie), dar față de societatea care privea pieziș la relația celor doi. La un moment dat cei doi înving aceste frici nejustificate. Evidențiez aici titlul sugestiv „Frica mănâncă sufletul". El are o bază Creștină după cum am arătat. Frica așadar e un produs al lipsei sau al încrederii din ce în ce mai mici în Hristos și puterea Lui. Cel temător se arată pe sine ca unul care e singur și însingurat în fața

tuturor problemelor vieții și nu mai e nimeni care să îi vină în ajutor. Nici un semen nu-l ajută sau nu-l ajută destul. Nici Hristos și purtarea de grijă a lui Dumnezeu nu sunt credibile.

Cum putem remedia aceste deficiențe?

Putem să începem prin a da sens vieții noastre. Noica spunea „Eu știu că viața nu are nici un sens. Ce bine că nu are ca să pot să îi dau eu unul...”

La ce măreție ne-a așezat Creatorul! De ce să nu devenim făuritori împreună cu Hristos la propria noastră viață!?

O altă soluție ar fi aceea de a cere lui Dumnezeu să ni-l dea pe Duhul Sfânt în noi și să simțim prezența Lui în viața noastră.

Omul credincios autentic e omul curajos, nu pesimistul, nu optimistul, ci realistul. El are pe Duhul Sfânt, dar nu declarativ, ci îl simte pe Duhul în viața lui. Lucrător..

A avea încredere în iertarea, în bunătatea și dreptatea Lui. Se spune că omul iartă câteodată, natura nu iartă niciodată, însă Dumnezeu iartă întotdeauna. Și aceasta nu e doar o deviză goală, ci e un îndemn al Mântuitorului: „Îndrăzniți! Eu am biruit lumea” (a se înțelege biruință asupra păcatului și a răului).

În dialogurile noastre cu Tatăl să îi cerem și noi asemenea ucenicilor: „Doamne, înmulțește-ne credința!”

Teama e un bun indicator al lipsei de credință în pronia lui Dumnezeu.

Preot paroh, Mihai Ifrim

MILOSTENIE ȘI CERȘETORIE

În Evanghelia Duminicii a XXV-a după Rusalii ni se prezintă Pilda samarineanului milostiv (Luca 10, 25-37), fiind una dintre cele mai importante pilde din Biblie cu privire la milostenie și ceea ce presupune a face fiecare dintre noi pentru a se putea mântui.

Cu toate că cerșetoria este un fenomen antic (de la întemeierea lumii), este necesar să fim buni și blânzi cu cei bolnavi, orfani, murdari, decăzuți, precum sunt cei cu care nu am dori să ne asemănăm vreodată sau să ajungem. Deși mereu promitem că nu vom mai face rele (păcătui), dar le repetăm constant, așa și cel care cerșește a luat pomană de la oameni de multe ori, cu gândul că va fi iertat și că poate va accede la o viață mai frumoasă. De aceea, chiar noi suntem cei care cerșim ziua și noaptea mila lui Dumnezeu, deși nu o merităm, El mereu ne iartă și ne oferă o altă șansă pentru a ne îndrepta pe calea cea bună spre credință. „Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepiți și peste cei nedrepiți” (Matei 5, 45).

Pilda samarineanului milostiv

„Domnul vrea să fie milostivi nu numai cei care fac milostenie, ci și cei care voiesc să miluiască. În care, chiar dacă nu pot face milostenie, fie printr-un ajutor bănesc, fie printr-o îngrijire trupească, cum este a îndestula pe cel lipsit sau a sluji celui bolnav sau a fi lângă cineva care este în vreun necaz, dar nu putem să ne împlinim voința spre care suntem îndemnați, sau din pricina sărăciei, sau din pricina bolii, sau din pricina bătrâneții – că și bătrânețea este o boală a firii – așa că nu putem duce la sfârșit ceea ce dorim. Cei care voiesc să facă milostenie participă la aceeași cinste ca și cei care o pot face, pentru că voința de a face milostenie este egală cu a celor care o fac; singura deosebire este că ceilalți îi întrec prin averea lor” (Clement Alexandrinul, Stromatele, Stromata a-IV-a, Cap. VI, 38.2-38.3, în PSB, vol. 5, pp.253-254).

Milostenia noastră trebuie să-i cuprindă pe toți, fără a judeca, ca să nu fim judecați, precum putem regăsi și în Matei 7, 1-2 („Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura”). Deși este nevoie să avem și discernământ, pentru că milostenia noastră să nu devină o încurajare pentru cerșetorie, lene sau răutate, trebuie făcută cu prudență prin cercetarea persoanei, dar nu încât a îi produce un rău sau a ofensa. Acest aspect ne este arătat și de către Sfinții Părinți ai Bisericii: „Nu șovăi a da un dar binecuvântat săracului. Căci e o faptă de milostenie. Nici celui de altă credință. Căci darul binecuvântat nu se vatămă de către cel de altă credință. Ci mai degrabă îl binecuvintează pe acela. Și se poate întâmpla ca prin binecuvântarea ce are în sine puterea lui Dumnezeu să vină și acela la cunoștința adevărului...” (Sfinții Varsanufie și Ioan).

Creștinii, și nu doar aceștia, trebuie să nu îi mai judece pe săraci, ca să nu se asemene cu fariseii de altă dată (și din prezent), și să țină legea desăvârșită a Noului Testament.

De aceea, judecând pe cerșetori, îl osândești în același timp pe Hristos care ne va răspunde la judecata finală: „Adevărat zic vouă: Întrucât nu ați făcut unuia dintre acești preamici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Și vor merge aceștia la osândă veșnică, iar dreptii la viață veșnică” (Matei, 25, 45-46).

Radu Emil Constantin, pictor-iconar

GÂNDURI DE LA FOȘTI JURNALIȘTI

PRIMUL MEU JOB... TOCMAI DE PESTE OCEAN

Aventura mea din această vară a pornit de la un simplu vis bazat pe pasiunea mea de a călători în jurul lumii și de a vedea și cunoaște cât mai multe țări și culturi.

Anul trecut, în primul an de facultate, mi-am luat inima în dinți și m-am înscris în programul „Work and Travel” care îmi oferea oportunitatea de a-mi îndeplini această dorință. Așa cum îi spune și numele, este un program care îți oferă un loc de muncă și îți dă posibilitatea să câștigi destui bani pentru a călători în țara pe care ți-o alegi, iar singura condiție este să fii student.

Alegerea mea a fost America, mai exact

Poza 1: Animal Kingdom Park

Poza 2: Ghirardelli, locul meu de munca

Statele Unite ale Americii, țara tuturor posibilităților. Intenția mea a fost să descopăr această țară, să o cunosc exact așa cum este ea și să îmi creez amintiri de neuitat. Am reușit să ating aceste scopuri și am legat prietenii cu oameni foarte diferiți, din toate colțurile lumii.

Locul de muncă pe care l-am ales a fost într-un magazin de ciocolată numit „Ghirardelli” aflat într-unul dintre parcurile Disney din Orlando, Florida. Orașul pe care l-am ales a fost uimitor; nu am știut exact unde mă duc când am plecat de acasă, dar am avut o surpriză uriașă aflând că va urma să lucrez toată vara într-un astfel de oraș magic în adevăratul sens al cuvântului. În acest oraș am descoperit că magia Disney nu este doar

pentru copii, iar vârsta nu este sub nicio formă un obstacol pentru a te distra la maxim în oricare din aceste parcuri.

Pacurile au fost partea mea preferată din toată această aventură deoarece nu m-am gândit niciodată că așa ceva ar putea exista cu adevărat; castele, carusele extrem de înalte și rapide, orașe din desenele preferate recreate perfect în mărime naturală și spectacole de artificii ce nu pot fi redade în cuvinte te făceau să resimți magia în fiecare centimetru din corp.

Luând-o cu începutul, mi-am ales acest job dintr-o listă foarte lungă și variată, am urmat o serie de proceduri legale prin care am primit permisiunea de a munci în Statele Unite, am aplicat

pentru viza la Ambasada Americii, m-am urcat în avionul cu care urma să zbor 13 ore pâna la cea mai frumoasă experiență din viața mea.

În primele săptămâni a trebuit să mă acomodez, să mă obișnuiesc cu faptul că oamenii sunt foarte diferiți, că sunt mult mai sociabili,

veseli, gata să te ajute cu orice, oricând, a trebuit să mă obișnuiesc cu faptul că lumea este mult mai relaxată, încrederea în oameni este mult mai mare, legile sunt diferite iar pericolele sunt altfel din cauza asta.

Până să ajung în State nu am lucrat niciodată, iar prima mea experiență cu „lumea muncii” a fost una neașteptat de bună. Magazinul era plin de ciocolată și înghețată iar întreg personalul a fost de un profesionalism și o bunătate pe care nu am întâlnit-o niciodată în nicio țară pe care am vizitat-o. Înghețata și ciocolata gratis în fiecare zi au fost un plus la acest job. Alte beneficii au fost intrările gratuite la cele mai mari și mai scumpe parcuri Disney din lume, reduceri la fiecare magazin din acestea și șansa de a trăi magia în această lume despre care nici nu știam că există.

Parcurile au fost partea mea favorită deoarece conceptul lor era unul incredibil, de exemplu, EPCOT era un parc uriaș ce cuprindea aproape fiecare țară din lume. Într-un singur parc puteai vizita mini-orașe recreate în mărime naturale (cu magazine, atracții turistice și străzi întregi) din Castelul Disney din parcul Magic Kingdom

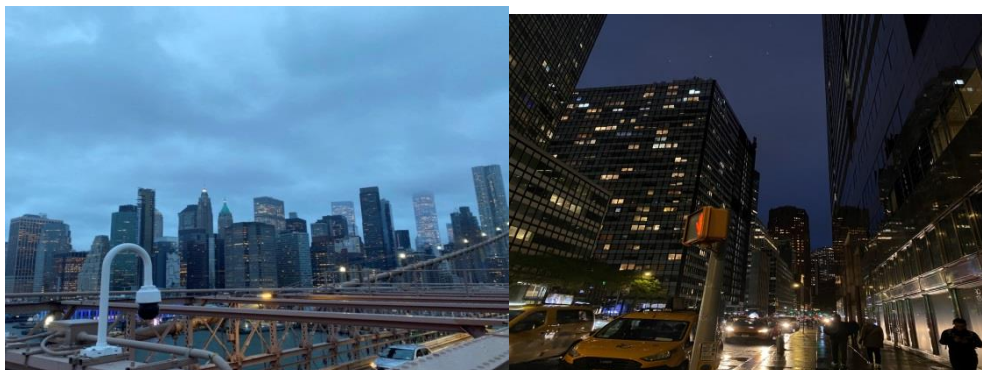
toate colțurile lumii: Italia, Germania, Franța, Mexic, America, Japonia, China, India, Turcia. Apoi, în în celelalte parcuri erau redate lumile din desenele animate și filme precum Avatar, toate acestea cuprinzând carusele foarte rapide și amuzante, atât pentru copii cât și pentru adulți.

Pe parcursul verii am reușit să strâng suficient pentru a vizita o mare parte din Orlando, am reușit să îmi fac prieteni cu care să am amintiri în cele mai înalte carusele, în locuri pline de adrenalină pe care nu le voi uita niciodată, și mai ales am reușit să vizitez unul dintre orașele care m-au fascinat de când mă știu: New York. Acest oraș a fost cireașa de pe tort a programului. Am petrecut trei zile în orașul filmelor americane, orașul clădirilor înalte și cu cele mai frumoase atracții turistice, după părerea mea; m-au fascinat cel mai mult Statuia Libertății, întregul oraș văzut din cele mai înalte clădiri, podul din Brooklin și muzeul Turnurilor Gemene (9/11).

Din tot acest program am rămas cu foarte multe amintiri, cu mult mai multe cunoștințe, o mulțime de prieteni și fotografii, dar

mai ales cu o experiență. Am învățat să fiu responsabilă, să muncesc și să îmi îndeplinesc singură visurile și plăcerile.

Brooklyn Bridge, Brooklyn

50th Street, Manhattan

Amalia Murariu, anul al II-lea, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. Ioan Cuza” Iași

ANIVERSARE

1 NOIEMBRIE – ZIUA NAȚIONALĂ A RADIOULUI

Cu mândrie, sărbătorim la 1 noiembrie și Ziua Națională a Radioului, instituită de parlamentul României, prin Legea nr. 255/2019, ca recunoaștere a rolului determinant al Radioului în istoria României.

În acest an, am celebrat 94 de ani de la prima transmisiune radio din România, data marchând evenimentul din 1928 când se inaugurează postul național de radio, primele cuvinte rostite fiind „Alo, Alo, aici Radio București, România”! - de către Dragomir Hurmuzescu, considerat părintele radiofoniei românești.

Astăzi, pentru noi, radioul este nelipsit în mașină, atunci când suntem în drum spre serviciu sau oricând călătorim, fie că avem un drum mai lung sau mai scurt nu putem să nu-i dăm măcar puțin drumul.

Dacă, acum mai bine de 90 de ani, se realiza prima transmisiune radio din România, astăzi există cel puțin un post de radio pentru fiecare județ din țară.

La început, Radio România emitea doar câteva ore pe zi, în program figurând știri, muzică de dans și clasică, buletine meteorologice.

Acum tehnologia a avansat foarte mult, așa că multă lume a renunțat să urmărească zi de zi radioul tocmai de aceasta este așa de greu de spus ceva despre el. Tinerii noștri cu siguranță nu ascultă la radio, ba chiar îl văd ca un dispozitiv care nu își mai are rostul, ceva învechit care nu duce cu gândul la inovație.

Dar haideți să ne întoarcem cu 30-40 de ani în urmă, la părinții și bunicii noștri unde vom descoperi că acest aparat a fost folosit la capacitate maximă și desigur el a ajutat la conturarea unor detalii frumoase ale tinereții.

Bunica - un portret caracterizat de blândețe, înțelepciune și iubire povestește cum radioul a apărut cu câteva posturi de unde mai știau și ei ce fac mai marii țării, ascultau și ei o melodie pe care o jucau în curte unde veneau și vecinii, dar și oameni care treceau în vale și în deal și făceau un mic popas când auzeau atâta voie bună însoțită de chiuituri. Mai târziu, când deja au apărut mai multe posturi și mai diversificate, în timpul zilei, când era la treabă, bunica își lua radioul pe afară și asculta cu inima cântări dragi ale Ortodoxiei, acatiste și altele care ajutau la trecerea mai rapidă a timpului și, de asemenea, care o ajutau la mântuirea sa oriunde era. Deoarece cu atâtea griji și necazuri câte aveau toți oamenii simpli de odinioară, memoria nu o mai ajuta să înmagazineze atât de mult și așa era bunica...mereu cu inima și gândul la Dumnezeu pentru că El a fost și este mereu ajutorul ei.

Chiar și eu pot spune că am prins o copilărie foarte frumoasă, în care primul accent nu era pe telefon, ci pe familie și prieteni, astăzi totul este virtual prietenii, activitățile chiar și sentimentele și emoțiile. Pe alocuri se exagerează și trebuie să ne dăm seama și să preluăm controlul.

Îmi amintesc, mică fiind cum seara aveam radioul pe frigider și niciodată nu ajungeam să îl pornesc, ceea ce nu îmi plăcea deloc pentru că mama trebuia să lase orice treabă și să vină la mine pe loc. Cel mai mult iubeam să

ascult „Bucuria Poveștilor”, acel post îmi colora serile, mă jucam „Valiza cu cuvinte” și multe joculețe, ascultam cântecele și pilde foarte folositoare care pur și simplu mă încântau, toate erau lucruri simple, dar așa profunde, nu vedeam nici o imagine, nimic colorat, pur și simplu eram atrasă de conținut. Astăzi cu greu mai citește cineva un text dacă nu are imagini sau dacă acesta este prea lung. Refuzăm să ne cultivăm și să citim, să stăm cu familia și cu cei dragi, pierdem ore în șir în fața unor ecrane fără a ne bucura de ceea ce ne înconjoară. Pierdem tot frumosul chiar de sub nasul nostru și de asemenea nu vreau să spun asta, dar anii trec foarte rapid așa că mai devreme sau mai târziu vom fi prinși între ziduri mari de întrebări fără răspuns, regrete și dezamăgiri.

Radioul nu este ceva nefolositor, învechit, ci dimpotrivă este ceva util și frumos, care are simplitatea de altădată și un conținut care încearcă să promoveze pe cât posibil adevărul, nu minciuna.

Ar fi frumos să mergem mai ușor prin viață, să nu mai alergăm atât și să privim în jur, să ne bucurăm unii de alții. Trebuie să privim și la lucrurile care par ne semnificative, să căutăm mereu partea frumoasă deoarece în lucrurile mici se ascund marile bucurii.

Georgiana Hopic, clasa a X-a A

CENACLU

La revedere...

Rămășițele verii repede le-ai spulberat

Nici măcar n-ai întreat

Ai înlăturat cruda haina a naturii,

E amintire smaraldul pădurii.

Acum, totul e un apus de soare permanent,

Cocorul la prezență se pare că e absent

Și-a luat zborul spre Orient,

Mă întreb și eu, să stau sau să plec...

Foșnetul frunzelor de afară

E cântecul toamnei de vioară

Care răsună la fiecare pas făcut

Prin covorul roșiatic, proaspăt căzut.

Florile ce aleea o conturau

Fără milă, bruma mi le-a ucis

Acum îți aparțin ție

La revedere, mă îndrept spre abis...

Diana Cotrigășanu –clasa a XI-a C

Mistuire

Se aprinde undeva în fiecare clipă o lumină. Și în același timp poate se stinge o flăcără, o copilă. O mamă, pandantivul vieții începe să jelească. Plânge chiar și bolta crească. Dar o floare de nu mă uita renaște, bucurându-se de lacrimi...

Plouă. Eu, un naufragiat al sufletului meu, mijesc ochii după umbra ta. Mă uit la ceas, soare nu mai e și e ora două. Noapte sau zi, prezent sau viitor, apus sau răsărit. Dintre toate acestea, absența ta, existența mi-a mistuit.

Diana Cotrigășanu – clasa a XI-a C

Mama

În ochii ei, se oglindește biblioteca iubirii. Rafturi suprapuse care găzduiesc o infinitate de cărți cu gânduri, cu sacrificii, cu afectivitate, toate pentru micul om, sânge din sângele ei. Buzele ei parcă ar rosti mereu acele cuvinte simple, dar mari, care spuse ajung la suflet și reprezintă antidot pentru orice furtună sufletească, „te iubesc” spune mereu. Pe pielea ei, au rămas amprentele unei vieți umbrite de tristețe, a unor perioade în care suferința nu a mai plecat. De speranță, de sentimentul că trăiește, a avut nevoie. În miez de noapte, soarele s-a arătat și în viața ei, o lumină cu chip omenesc, un boboc de floare care gângurea a apărut. De atunci a început cu adevărat să trăiască. O ființă, dată de la Dumnezeu, care știe să iubească cu trup, cu suflet, cu suferință, cu înțelepciune este mama, icoana oricărui suflet de copil.

Diana Cotrigășanu – clasa a XI-a C

Mai spune-mi...

În nopți târzii vreau să-ți aud glasul
Cu-al lui monoton ritm, ticăind încet
Să-mi spui că-mi pot ține drept pasul
Pe-a vieții cărări când facem duet.

Să-mi spui că ești frumoasă și eu
Să-ți spun că îmbrățișarea ți-e caldă,
Când plouă afară tu spune-mi mereu
Prin cartiere cochete să facem paradă.

Mai spune-mi că timpul nu ne schimbă
Și că rămânem aceiași peste ani târzii,
Tu spune-mi, eu ascult, sorb orice vorbă
Și-ți fac portretul în frumoase poezii.

În dimineți cu rouă și soare, spune-mi
Că nu mă lași să gust din iubire fără tine

Când seara vine nu înceta să mă chemi
Când am căzut te rog de mână mă ține.

Mai spune-mi că miracole mai există
Că tu ești unul cu frumuseți răpitoare
Mai spune-mi că-mi pot pune o dorință
Când pe ceru-nstelat privim o stea căzătoare.

Doar caut

Mă caut pe mine, undeva știu că exist
Sau poate demult e mort vechiul eu
Jucăuș, îndrăzneț, cu stofă de-artist
Azi, doar urmă de alb-negru curcubeu.

Îmi caut sentimentele printre cărți prăfuite
Sau poate demult puse în poeme celeste
Cu lăcomie foaia murdară rânduri înghite
Dar n-am văzut și am trecut grăbit peste.

Îmi caut aprig iubirea ascunsă-n cenușă
Sau poate un vis copilăresc demult uitat
De vicii, de gânduri, de cheia din ușă
Ce țin bine ascuns monstrul sub pat.

Caut absolutul în tot ce-i urât
Sau poate asta-i o traumă mai veche
Ce ploaia, amorțea și timpul mohorât
Fac să aud imposibilul în ureche.

Vreau confuz să trezesc vechiul eu
Sau din cenușă ca Phoenix să-l aduc la viață
Să-nvăț că greșeala nu mă face „de mine ateu”
Și sufletu-mi de copil să nu-l înșir pe ață.

Nu vreau nimic și caut de toate
O lume prea mică cu vise prea mari
Sau m-am certat cu destinul poate
Că-mi face farse ca bătrânii circari.

Ruben Carază, clasa a XI-a C

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

ȘASE BENEFICII ALE CONSUMULUI DE OVĂZ

Să mănânci un castron de fulgi din ovăz în fiecare dimineață este modul ideal de a începe ziua. Fulgii din ovăz sunt foarte buni pentru o gustare, deoarece conțin fibre solubile și insolubile. Află în continuare care sunt beneficiile consumului fulgilor din ovăz și cum poți face în așa fel încât aceștia să aibă un gust mai bun.

Fibrele insolubile din fulgii de ovăz luptă împotriva cancerului, adică diluează carcinogenii din intestine, precum acizii biliari,

potrivit Learning Info.

Fibrele solubile pot reduce nivelul colesterolului LDL, fără să diminueze nivelul colesterolului HDL. Colesterolul LDL a fost numit colesterolul rău, iar HDL cel bun.

Fibrele solubile încetinesc digestia amidonului. Acest lucru poate fi benefic pentru diabetici, deoarece atunci când se încetinește digestia amidonului, se evită creșterea bruscă a nivelului de zahăr din sânge, ce apare de obicei după masă.

Persoanele care consumă cât mai mult ovăz prezintă mai puține riscuri de a dezvolta boli de inimă.

Substanțele fotochimice din ovăz au, de asemenea, proprietăți care luptă împotriva cancerului.

Ovăzul este o sursă bună de elemente nutritive, precum vitamina E, zinc, seleniu, cupru, fier, mangan și magneziu. De asemenea, ovăzul este o sursă bună de proteine.

Dacă vrei ca fulgii din ovăz să fie mai gustoși, amestecă fulgii din ovăz cu lapte, nu cu apă. În acest fel vei avea parte de mai mult calciu și proteine. De asemenea, dacă vei pune fructe în fulgii din ovăz, gustul lor te va atrage mai mult.

Profesor farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

PSIHOLOGIE

RĂBDAREA ÎN PROCESUL ÎNVĂȚĂRII

Una dintre cele mai frecvente probleme ale copiilor noștri, este lipsa atenției și a răbdării. În clasă nu se concentrează foarte mult la explicații, fiind mai mereu cu gândul la pauze sau la alte activități. **Dar ce este răbdarea?**

Conform definiției din dicționar, răbdare este acea calitate care ne permite să perseverăm într-o activitate, fără a ne descuraja, rămânând în același timp calmi. Prin urmare, atunci când vorbim despre răbdare, ne raportăm la două concepte: *perseverența* și *gestionarea așteptării*.

Nu sunt atenți. Nu au răbdare. Nu stau locului. Puține sunt alte afirmații legate de copii generației actuale care să le surclaseze în frecvență pe cele de mai sus. Îngrijorarea și epuizarea cu care adulții, părinții și cadrele didactice vorbesc despre atenție și răbdare ca despre virtuțile pe

veci pierdute ale copiilor digitali, determină tot mai mult încercarea de a oferi informații și explicații solide cu privire la aceste achiziții, cu privire la ceea ce poate să ofere un copil, în termeni de răbdare și atenție.

Se știe că răbdarea nu e punctul forte al copiilor. Ei vor totul imediat. Și când sunt puși în situația de a aștepta, uneori devin nerăbdători, alții insistă, încep să plângă. Majoritatea copiilor trec prin faze în care își doresc totul, *acum*, indiferent dacă este vorba despre un obiect sau despre atenție. Cu toate acestea, pe măsură ce cresc, copiii pot învăța că unele lucruri nu sunt posibile imediat și necesită răbdare.

De reținut este, că multe dintre elementele care se reunesc în conceptul de răbdare țin de temperamentul nostru – acea bucatăcă înăscută a personalității umane, zisă și „fîrea omului“ sau „felul de a fi“ al fiecăruia dintre noi. Temperamentul este ceea ce ne face pe unii dintre noi deschiși, vorbăreți, curioși, exploratori, iuți și transparentți în răspunsul emoțional, sociabili, doritori de noutate și extraordinar, iar pe alții introverți, reținuți, liniștiți, stabili, cumpătați, concentrați, greu de scos din ritmul personal. Tot temperamentul dă și cheia intensității noastre emoționale. Fie că este vorba de bucurie, frică, furie, frustrare, tristețe, unii dintre noi le trăim alert, intens, zgomotos și vizibil, pe când pentru alții sunt focuri emoționale mocnite, îndelungi, tăcute.

Revenind la răbdare, aceasta e în strânsă legătură cu felul în care fiecare dintre noi învață să se descurce cu emoțiile. Dincolo de baza biologică a acestor emoții, managementul lor reprezintă o achiziție extrem de importantă în evoluția copilului. Ele sunt gestionate foarte diferit de fiecare, în funcție de temperamentul, dar și de nivelul de dezvoltare a abilităților de management emoțional. Despre un copil care se descurcă bine cu frustrarea: de exemplu, verbalizează emoția, așteaptă să îi vină rândul, își face „de lucru“ pentru a trece timpul mai repede, se „reorientează“ dacă nu primește ce a cerut, se poate spune cu ușurință că este „răbdător“, în timp ce despre un altul care, în aceeași situație, face crize de furie, se va vorbi folosind etichete de tipul „nerăbdător, neascultător“.

Știm că atenția și răbdarea se dezvoltă în timp, se educă, însă cum putem face acest lucru cu blândețe și înțelegere? *Învățarea* este o experiență personală la care el are nevoie să participe. El învață dacă face, interacționează direct, acționează practic, aplică, dacă analizează, apreciază, observă, extrage concluzii, adică dacă este implicat activ mental și, mai ales la vârste mici, senzorial și motric. Învățarea eficientă se realizează într-o atmosferă plăcută, suportivă, în care copilul simte că poate decide, că are un anumit grad de libertate, în care are voie să greșească și

în care este susținut să corecteze greșelile, nu criticat pentru ele sau comparat. El are nevoie să fie optim provocat, prin sarcini care sunt puțin peste ceea ce poate. Așadar, copiii noștri învață mai bine atunci când se simt apreciați pentru efortul lor, susținuți și sprijiniți să depășească obstacolele, frustrările pe care le presupune învățarea.

Învățarea are o importantă latură relațională, de aceea conectarea cadrului didactic și a părintelui cu copilul, aprecierea efortului depus în sarcină și nu a rezultatului final, încurajarea, încrederea că el va reuși sunt elemente importante în învățare, mai ales în momentele repetitive, dificile sau frustrante pe care le presupune învățarea. Atitudinea noastră, a părinților, privind învățarea și asigurarea unui climat de studiu adecvat contribuie la creșterea motivației în învățare. Greșelile frecvente ale adulților sunt:

- nu inițiază un dialog pentru a identifica de ce nu vor să învețe copii și apelează la comportamente ineficiente: repetare insistentă: *Învață! Învață!*, amenințarea cu repetența, șantajul emoțional, lipsa de răbdare, amenințarea cu un viitor sumbru dacă nu învață;
- când îi apreciem doar în funcție de comportamentele școlare și manifestăm astfel o lipsă de înțelegere și de empatie;
- când nu căutăm să identificăm problema împreună cu ei. Pot fi situații în care copiii noștri nu înțeleg, se simt depășiți, au altceva mai interesant care le ocupă mintea sau pur și simplu nu le place ceea ce studiază.

Cum să reacționăm la nerăbdarea copilului? Pentru a putea gestiona nerăbdarea copilului, este necesar să ne dăm seama dacă ne caută atenția pentru a-și satisface o nevoie sau pentru a-și satisface o dorință. Câteva metode care ne pot fi de folos atunci când copilul devine nerăbdător sunt: evităm reacțiile extreme, stabilim limite și ne impunem să fim consecvenți, să fim toleranți, să-l ajutăm pe copil să vorbească despre problemele lui, dovedind empatie și să apreciem capacitatea lui de a aștepta și să-l învățăm ce este așteptarea. Nu în ultimul rând, îi putem învăța pe copii răbdarea prin joacă. Există nenumărate jocuri în care copiii trebuie să-și aștepte rândul – un mod plăcut de a exersa răbdarea. În plus, învățarea eficientă presupune bucuria ca emoție fundamentală, și da, pentru a învăța, nu avem nevoie de presiune, stres, obiective ambițioase sau de a ne compara cu ceilalți, avem nevoie de bucurie - aceasta este baza învățării, chiar și atunci când vorbim despre a învăța răbdarea. Consider că este importantă disciplina deoarece te ajută să faci un lucru chiar și atunci când nu-ți face plăcere.

Dincolo de metoda pe care alegem să o aplicăm pentru a-l învăța pe copii răbdarea, un lucru este cert – noi înșine trebuie să fi învățați deja lecția răbdării. Abia atunci vom putea transmite copilului nostru ideea că, a ne dovedi răbdători este un mod de a avea grija de noi înșine, o formă de autocompasie care ne ajută să evităm suferința generată de nemulțuirile de orice fel.

Profesor psiholog, Mirela Loghin

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

AUREL DUMITRAȘCU

Astăzi, 21 noiembrie 2022, poetul AUREL DUMITRAȘCU ar fi împlinit 67 de ani. N-a fost să fie! A plecat la poporul stelelor în septembrie 1990, adică la treizeci și cinci de ani.

Am fost prieteni. Am trăit mulți ani ai tinereții umăr la umăr, schimbând idei, cărți,

dialogând îndelung despre marea literatură și condiția noastră de tineri aflați în pragul debutului. Debut care, prin hazard, ni s-a fost întâmplat la aceeași editură (ALBATROS) și același redactor de carte: Gabriela Negreanu. Cea de-a doua carte a fiecăruia („Biblioteca din Nord” – Aurel Dumitrașcu) și „Plimbarea prin flăcări”, cartea mea, la Editura „Cartea Românească”(1988), același redactor: Florin Mugur.

Locuiam la 60 de km unul de celălalt; el la Borca, eu la Târgu Neamț. Între cele două localități circulau săptămânal pachetele noastre cu cărți și scrisorile. Câteva sute de scrisori, de-o parte și de alta! După ce ne-am cunoscut, în 1978, (prin Geo Dumitrescu și rubrica sa din „România literară!”) i-am făcut cunoștință cu poeții Adrian Alui Gheorghe, cu Nicolae Sava, Gheorghe Simon. Cu Radu Florescu se cunoștea

dinaintea noastră și astfel s-a format un grup de poeți care, prin întâlnirile de la Târgu Neamț (unde eu s-a întâmplat să fiu instructor de teatru și poezie – curios cum un astfel de post era în nomenclator, pe când poezia nu are nevoie de instructori!) a fost numit de mai mulți critici literari (Laurențiu Ulici, între ei) ȘCOALA DE POEZIE DE LA TÂRGU NEAMȚ. Împreună am organizat COLOCVIILE DE POEZIE DE LA TÂRGU NEAMȚ, care în anii 1984-1993 - zece ediții- au adunat, magnetic, pe aproape toți poeții generației literare '80 la colocvii și recitaluri, fiind și un mijloc de intercunoaștere a generaționiștilor. Deh, eram tineri și în noi simțeam cum furnică dumnezeirea!

Dar să rostim mai multe cuvinte despre poetul și prietenul AUREL DUMITRAȘCU, în această sărbătorească zi, ziua nașterii sale:

AUREL DUMITRAȘCU

ÎNTRE EPIFANIE ȘI ICONOCLASTIE.

LIVRESCUL CA STIL DE EXISTENȚĂ

Trecut prea devreme în lumea umbrelor, ca și Dan David, Cristian Șişman, Horațiu Ioan Lașcu sau Cristian Popescu, cu puțin înainte de a împlini treizeci și cinci de ani, Aurel Dumitrașcu

publicase doar două cărți de poeme (Furtunile memoriei, Ed. Albatros, 1984 și Biblioteca din Nord, Ed. Cartea Românească, 1988), pe care critica le comentase, cu câteva excepții, destul de favorabil, încercând să-i găsească un loc în cadrul atât de discutatei (dar nu discutabilei!) generații '80. La aceste cărți s-au mai adăugat repede încă două, Mesagerul (1992) și Tratatul de eretică (1995), iar în antologia Mesagerul (Ed. Timpul, 1997), care le adună pe toate, se mai adaugă douăzeci de texte inedite. O culegere de postume, cu titlul Fiara melancolică, ordonată de Adrian Alui Gheorghe, cel care i-a preluat și valorificat manuscrisele, apărea la Editura Axa din Botoșani, în 1998, iar o alta, cuprinzând toată opera poetică, cu titlul Scene din viața poemului, la Editura Conta (2004).

Născut la 21 noiembrie 1955 în Sabasa, comuna Borca de Neamț, unde a și urmat studii gimnaziale și liceale, Aurel Dumitrașcu și-a petrecut aproape toată viața acolo, în munți, în ultimii ani (1977-1987) ca profesor suplinitor, după ce încercase mai multe meserii care nu i se potriveau. Mare autodidact și beneficiar al harului poetic, acest lungan suav, cum ar spune Nichita Stănescu, extrem de exigent cu sine și cu ceilalți, aflat mereu pe picior de război cu falsitatea și impostura, a scris sute de scrisori care-i trădează o autentică vocație a prieteniei, prin care își domesticea singurătatea sau își clarifica, asemenea lui Voltaire în alt secol, destule probleme estetice sau etice.

„Cu o sensibilitate de tip alexandrin”, cum spunea criticul ieșean Val Condurache încă din 1984, când debuta cu Furtunile memoriei, Aurel Dumitrașcu a scris, fără însă a forța total barierele experimentului, o poezie nonconformistă, în descendența unor Trakl, Kavafis sau Ezra Pound, în care își găsesc locul ironia, incongruența și mai ales livrescul. Lumea este descoperită odată cu scrierea poemului, iar poetul, într-o proză histrionică, este un ales al destinului: „Fața mea este arsă scorojită/ nu s-ar uita nimeni la ea/ - toate cum sunt -/ carnea aceasta ziceți voi, ziceți voi/ nu știți nimic - spun eu -, nimic nu știți./ Ce poate face poetul? Închid radioul televizorul ușile casei mă/ urc în pod sunt singur mă pot distra pe-ndelete portretul lui Blake alături de caricatura lui Stalin.../ Ce-aș putea recunoaște?

Aceste jocuri sunt pentru/ totdeauna făcute. Am fugit în poem vorbesc despre mine. / Asemenea morții fiecare portret/ își bate joc de iubire.” (Pierdut în poem). De remarcat biografismul textelor lui Aurel Dumitrașcu, precum și tonul confesiv, grefat pe o tehnică a discontinuității, poetul se adresează mereu, fie unor personaje reale, fie imagine sau livrești, ca în Vedenii sau elegii: „Alte hârtii în care morții familiei nu-s acasă Te-am/ rugat să privești cum stau speriați prin oraș să-i mai chemi/ la un ceai luna sau marțea./ Nu-s de-ai noștri mi-au spus hârtiile- s vechi decupate/ din aceleași gazete centrale. Am plecat și eu prin oraș/ n-am văzut pe nici unul am privit hârtiile/ singur. Albe, albe.”

Poezia lui Aurel Dumitrașcu este o continuă oscilație între epifania conținută și iconoclastia ostentativă. Poate că aici trebuie căutată poetica lui Aurel Dumitrașcu, și nu întâmplător, la absolvirea Facultății de filologie din Iași, în 1987, își susținea licența cu o teză despre doi poeți șaptezeciști, dispăruți și ei prematur, Daniel Turcea și Virgil Mazilescu. La acestea s-a adăugat,

de multe ori în exces, livrescul. Spune poetul: „Voi fi găsit și eu o nouă poetică o experimentez/ umblând cu mâinile în buzunare înainte de ziua/ numită marți, Fac pe nebunul de sâmbătă până luni./ Astfel cu bucurie un pronume de politețe/ bagă poemul la apă.” (Deștept într-o marți). Temele care revin cu ostentație și obstinație în poemele lui Aurel Dumitrașcu sunt cele dintotdeauna: dragostea, moartea, fericirea. La acestea se adaugă, într-o tratare absolut originală lectura (biblioteca) și orașul. „Eu/ nu vreau/ să trăiesc/ eu vreau/ să citesc”, spune poetul în *Ars dolores*. Sau: „Am trăit mulți ani fericiți am scris ce-am vrut./ Lutul măscăricii puii de rață au învățat cititul în cărți/ au citit ce au vrut./ Mai ales toamna eu sunt un bărbat fericit: ies în grădină/ repetându-mi încrederea nemăsurată în prieteni/ le scriu lungi scrisori/ fiecare cuvânt umblă tăcut prin ceea ce văd prin tot ce aud.” (Mai ales toamna). Și: „Stau noaptea ca un boț de rășină/ într-o colivie murdară/ gâtul miresei ca o poliță plătită neantului/ alții or fi mințind-o acum!/ Ce să fac într-un templu? Copacul spune/ că templul este orgoliul unui singur om./ Bibliotecii nesfârșite m-au cerut de bărbat./ Jorgeeee borgeeee, leagă-te cu mine de întâmplări!” (Teatru pustiu) Una dintre marile obsesii ale lui Aurel Dumitrașcu, prezentă în majoritatea poemelor sale, este fericirea. Abordarea ei poate fi ironică, fantezistă sau tragică: „Fericit cel care se naște om - spune poetul - și nu-și amintește inconștientă/ luxul de a fi integrat în marea mișcare/ a celulelor vii și a celulelor moarte/ și iar mă trezesc într-un pat foșnitor/ într-o privire jilavă/ singur/ mai singur decât mijlocul acestei planete/ ies pe terasă eu respir tu respiri. Sudalme în imponderabil// aerul, bietul nostru câștig.” (*Ars doloris*, II, II etc). Din când în când poetul se oprește și spune: „fericirea mea este luciditatea” sau „mă prefac liniștit fericit. Dar nu sunt./ Nici măcar stăpân peste umbre dincolo de care/ hipnotice mълuri orbesc.” Și, până la urmă: „- Vezi?! Din casă/ iese/ singur/ un bărbat fericit.” (Autoportret). Dar fericirea se găsește, ca în toate legile scrise și nescrise ale lumii, în directă legătură cu dragostea și moartea. Tudorița song, Amândoi, Pereți goi, Merișorii sălbatici, An de grație, Neștiutori prin grădinile hokusai sunt doar câteva dintre poemele edificatoare în acest sens. Cîțitorul avizat, care va citi „Mesagerul”, fără îndoială cea mai bine structurată și cea mai profundă carte a lui Aurel Dumitrașcu, va observa că întotdeauna erosul se găsește în imediata apropiere sau se amestecă cu thanatosul. Dragostea nu este decât un joc, o himeră, un text, femeia este mereu „o altă sintaxă”. Astfel, un dramatism bine temperat traversează textele „Mesagerului”, unde poetul ajunge la o relativă perfecțiune a discursului și a construcției.

Poemele lui Aurel Dumitrașcu sunt de un baroc impresionant, cu o imagistică bogată, cu asocieri insolite, și, asemenea labirintului regelui Minos din Knossos, au la baza construcției o logică perfectă. Avem de-a face, pe de altă parte, cu o întreagă instrumentație, cu o tehnică a asedierii lectorului prin această viziune barocă, a violentării lui prin asocieri lingvistice, prin sincope, livresc, aparente deturnări de sens și fragmente ale dicteului automat, în poeme cu o ideație clară. La Aurel Dumitrașcu „noaptea poate atârna de cer ca o halcă”, „Dumnezeu n-a citit încă nici o carte”, „iarba poate fi roșie, picioarele femeilor înverzesc toamna, morții înverzesc în lunci, nourii sunt ca niște plămâni aprinși”, „o femeie plimbă un leagăn pe cer”, revoluția se poate naște

dintr-o pitulice adormită în zaruri”. Și exemplele ar putea continua, pentru că astfel de imagini cotropesc poemele sale, dându-le prospețime.

Aurel Dumitrașcu (1955-1990) și-a construit prin fiecare poem un univers insolit, în care neantul e condamnat la visare, iar moartea alungată mereu la câțiva pași mai încolo. Scriind ”Mesagerul”, Aurel Dumitrașcu s-a gândit la el ca la cel care aduce un mesaj necunoscut acestei lumi, asemenea lui Gibran scriind Profetul: „Cu toții așteaptă ceva, ne spune Aurel. Un mesager să le spună un singur cuvânt, să le aducă un vrej de lumină.” Până la urmă lumina și bucuria sunt două dimensiuni-simbol propuse de Aurel Dumitrașcu, pe care, chiar dacă a plecat prea repede în lumea umbrelor, fără a-și fi desăvârșit programul estetic, pentru care avea atâtea disponibilități, îl considerăm unul dintre importanții poeți tragici ai noștri din falanga metafizică moldavă și o mare conștiință a scrisului între poeții optzeciști.

Daniel CORBU

SONDAJ DE OPINIE

VOLUNTARIATUL

Voluntariatul este o activitate desfășurată de către o persoană care-și dedică timpul și implicarea, își pune la dispoziție priceperea și competențele pentru a rezolva o cauză în care crede, fără să aștepte recompensă.

Recompensa voluntarului este că se simte împlinit și util, iar contribuția lui rezolvă un scop care nu necesită amânare. Fie că este vorba de bătrâni și copii, animale părăsite, activități eco sau donații, voluntarul își dedică timpul liber celor mai puțin norocoși. Voluntariatul ne face mai buni și mai altruști. La întrebările despre voluntariat au răspuns 16 elevi, cu vârsta cuprinsă între 17 și 18 ani:

1. *Din proprie inițiativă ați vrea să faceți voluntariat pentru liceu sau pentru comunitatea în care trăiți? Să vă constituiți într-o echipă, așa cum fac tinerii de la Mădei și să schimbați lucrurile care ați observat că nu funcționează?*

13 elevi au răspuns „Da”, 3 elevi au răspuns „Nu”. Dintre cei care au răspuns afirmativ, 3 elevi au mai spus: „chiar aș vrea”, „mi-ar face mare plăcere”, „desigur, orice pentru o comunitate mai bună, mai responsabilă, mai organizată”.

2. *Ați realizat măcar o singură activitate, fără să fiți împinși de la spate?*

Au fost 14 răspunsuri de „Da” și 2 de „Nu”. Cei care au spus „Da” au mai adăugat: „Da, am contribuit alături de colegii mei și de doamnele profesoare la o activitate legată de zona noastră,

pentru a-i face pe oamenii din jur și nu numai să ne aprecieze meleagurile rurale și să descopere lucrurile frumoase de aici”, „Întotdeauna, când vine vorba de a ajuta pe cineva, mă ofer când și cum pot”, „Da, am fost surprinsă de rezultatele finale, aș repeta oricând”.

3. În ce proiecte ați dori să vă implicați și ce aptitudini credeți că aveți pentru a le realiza?

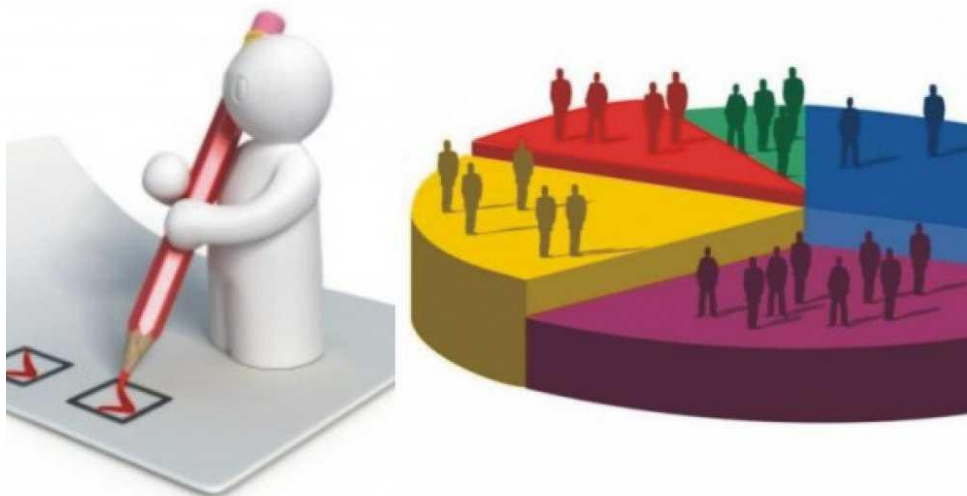
8 elevi au răspuns „nu știu”, 2 elevi au răspuns „nici unul”, restul au răspuns: „plantarea copacilor, ajutarea bătrânilor fără familie și alte activități care să implice socializarea, mă adaptez foarte ușor, deci mi-ar face plăcere să particip la orice activitate, în ecologizare, ajutarea oamenilor și a animalelor fără adăpost, ajutarea familiilor cu nevoi, donare de produse, majoritatea acțiunilor de voluntariat pot fi realizate cu ajutorul nostru”.

4. Observați și enumerați câteva acțiuni de voluntariat care pot fi realizate cu ajutorul vostru!

Au fost date următoarele răspunsuri: „plantații, donații, ecologizare, marcarea traseelor, caritate, activități artistice pentru defavorizați, curățenie generală-revopsirea băncilor, a gardurilor, înfrumusețarea zonei, îngrijirea bătrânilor. Au fost și elevi care au spus „nu am idee”, 7 elevi nu au răspuns deloc.

Am observat din răspunsurile colegilor noștri că nu se cunosc prea bine, nu au idee la ce ar putea fi utili, deși ar vrea. Cei dispuși să facă muncă de voluntariat au teoretizat foarte mult, dar concret nu au spus că vor începe o acțiune, fixând o dată și un obiectiv. Cred că încă mai așteaptă să fie împinși de la spate. Până și adunatul hârtiilor din centrul civic înseamnă muncă de voluntariat. Probabil este necesară o asociație de voluntariat în care să se înscrie membri cu adevărat dornici să se implice. Dacă vrem o Românie curată, este nevoie de multă determinare și voință, de educare și autoeducare. Altfel, voluntariatul va fi în continuare mult zgomot pentru nimic.

Membrii Clubului de jurnalism.

NOI, DESPRE NOI

Ziua Pompierilor din România

Clasa a III-a, Liceul „Mihail Sadoveanu”, Înv. Fedeleș Ioana

În România se sărbătorește ziua pompierilor, începând cu anul 1953, la data de 13 septembrie

Unitățile de pompieri își deschid porțile pentru public, organizând expoziții de tehnică și ateliere de prezentare.

Și noi, clasa a III-a, alături de părinți și doamna învățătoare am urmărit cu interes demonstrațiile pompierilor de la Poiana Teiului cu ocazia Zilei Porților deschise.

Pompierii au primit cu bucurie vizita noastră. Am asistat la exercițiile demonstrative de stingere a incendiilor, de salvare a unei persoane rănite, de acordare a primului ajutor calificat victimei unui accident rutier și la prezentarea autospeciilor de intervenție, a echipamentelor și accesoriilor din dotarea unității.

Am avut posibilitatea de a ne urca în autospeciile de intervenție utilizate în misiunile de salvare, de a ne imbraca în echipamentul specific salvatorilor, pentru a fi alături de eroii noștri, pompierii!

- Istoria la persoana I - este concursul organizat de către clasa a XII-a C, diriginte Calu Anișoara, în data de 8 noiembrie, la CDI, cu ocazia Zilelor liceului. A avut ca subiect viața și opera lui Mihail Sadoveanu și s-a desfășurat astfel : Alexandra Parasca, a XII-a C, l-a interpretat pe scriitor, povestind o serie de informații, pe baza cărora li s-au pus întrebări concurenților. Cine a dat dovadă de atenție și receptivitate s-a numărat printre câștigători, care au fost : locul al III-lea Norocel Silviu, clasa a XI-B, locul al II-lea, Profiri Petruța, clasa a XII-a A și locul I Cotrigășanu Diana, clasa a XI-a C.

Diana Cotrigășanu – clasa a XI-a C

Zilele liceului

- Pe data de 9 noiembrie 2022, la clasa a XI-a C s-a organizat evenimentul „Concurs de fotografie” care a avut tema „Satul natal”. La acest concurs au luat parte aproximativ 30 de participanți din tot liceul. Concursul s-a jurizat în două faze: în prima fază s-a ales din seturile de câte 3 poze, cea mai votată fotografie care va fi jurizată în etapa finală, iar în a doua fază echipa de jurizare a votat cu note de la 1 la 5, scorul cel mai mare fiind câștigător.

Așadar premiul I a fost câștigat de Petrescu Sergiu de la clasa a IX-a C, premiul al II-lea de Petrescu Teodora de la clasa a XI-a C și premiul al III-lea de Platon Iustin de la clasa a XI-a A.

Pasionații de fotografie au putut să fie apreciați și să-și arate cu adevărat talentul.

Teodora Petrescu, clasa a XI-a C

- „Zilele liceului” s-au desfășurat între 7 noiembrie și 9 noiembrie. În ziua 1 activitățile care s-au desfășurat, au fost realizate de domnul profesor de sport Romulus Rășchitor care a organizat o competiție sportivă la gimnaziu. Doamna profesoară Ecaterina Carază împreună cu clasa dumneaei a organizat un schimb de carte, prieteni de schimb fiind cei din clasa a IX-a A. A fost o experiență frumoasă, unde fiecare elev a adus o carte și a dat -o la schimb. S-a organizat o tombolă unde cei care au adus cărți au fost înscriși automat la aceasta. Filmul „Baltagul” a fost prezentat la Școala „Aurel Dumitrescu” Sabasa. Consiliul elevilor a organizat un concurs numit „Sadovenian-Bake Off”, jurații fiind profesori și elevi, iar cei care au câștigat s-au bucurat și de un cadou. Activitățile nu au încetat să se oprească aici, doamna profesoară Ionela Bostan, la clasa a VIII-a A a organizat o activitate numită „Noi și Sadoveanu”. Doamna profesoară Anișoara Calu a organizat concursul numit „Istoria la persoana I” împreună cu clasa a XII-a C, unde aveau posibilități să se înscrie toți elevii din școală. Doamna profesoară Chirilă Cristina, împreună cu doamna bibliotecar Despina Gheorghiu au avut o activitate împreună cu clasa a V-a A „Povestiri la CDI”. Clasa a II-a, împreună cu doamna profesoară Cristina Petrea a vizitat atelierul de fierărie Petrea Chirilă . Ziua a 3-a a venit din nou cu activități frumoase concepute de profesori și elevi. Domnul profesor de educație fizică Ionuț Ursu a organizat o competiție sportivă, pentru liceu. La

clasa a V-a , doamna Alupei Lenuța a realizat o activitate pe nume „Sadoveniana”. La clasa a IV-a s-a organizat un concurs de șah numit „Pionul fermecat” organizat de profesoara Nicoleta Ciubotă. Iar la final de zi, doamna Cristina Petrea a organizat o activitate cu tema „Școală de altădată”, invitat special fiind profesoara pensionară Maricica Cotrîgășanu. Aceste trei zile au venit cu încă o surpriză. Domnul profesor Florin Popescu a organizat „Dialog cu elevii” și dezbatare pe tema „Relațiile sociale între contactul fizic și cel virtual, între realitate și fizic”, alături de clasele a X-a A și a XII-a A, invitat special Ana Apopei, de la DGASPC Neamț. Aceste zile vor rămâne veșnic în inimile noastre, ca amintiri frumoase.

Cristina Popescu, clasa a XI-a C

Schimb de carte –

- Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, își serbează zilele pe data de 7, 8 și 9 noiembrie. Iar datorită acestui fapt clasa a XI-a C ,împreună cu doamna dirigintă Carază Ecaterina, au organizat un schimb de carte și o tombolă.

Un grup de șapte organizatori au informat printr-un afiș, pus pe pagina școlii, pe toți elevii liceului.

Evenimentul a avut loc în sala de clasă a XI-a C, unde au venit, ca musafiri și participanți din clasa a XI-a A.

În timpul activității am servit ceai și ciocolata caldă, iar pentru a mânca o prăjitură, fiecare elev, a fost provocat, de exemplu: de spus o poezie din memorie, de citit o strofă a poetului Aurel Dumitrașcu, de personalizat un semn de carte etc.

Cei care au participat la schimbul de carte au fost înscriși automat la tombolă câștigând încă o carte ,cei norocoși.

A fost o experiență constructivă, cu schimb de informații și cultură generală.

Ruben Carază, clasa a XI-a C

- Sâmbătă, 22 octombrie, a avut loc frumosul eveniment ce a marcat bobocimea într-un mod plăcut. La Căminul Cultural din Borca a avut loc „Balul Bobocilor”, ediția 2022, tema acestuia a fost „Candy land”.

Cele 7 echipe au încântat juriul, dar în special publicul cu îmbrăcămintea lor foarte inspirată și dulce, toți am fost niște bombonele adorabile. Eu, Ciubotă Mihaela, am participat cu dragul și bunul meu partener Pîcu Andrei și ne-am calificat pe locul al IV-lea.

Echipele au fost pline de umor, înzestrate cu o voie bună nemaipomenită, am avut parte și de o sumedenie de sentimente, emoțiile și-au făcut apariția dar am știut cu toții cum să le controlăm.

Organizatorii, niște persoane cu adevărat minunate, cărora le mulțumesc pentru că s-au implicat în organizarea unui eveniment important pentru anii tinereții noastre, proaspeți veniți la liceu, dar cel mai important le mulțumesc, deoarece au fost acolo să ne susțină emoțional, să ne zâmbească cu gura până la urechi și să ne spună că totul va fi bine. Ei au fost micii noștri eroi care cu o îmbrățișare ne mai furau din emoții.

Probele au fost amuzante, creative și umede, deoarece băieții au avut de-a face cu apa. Prima probă a constat în felul în care suntem îmbrăcați, cât de creative sunt ținutele noastre. În a II-a probă a trebuit să extragem niște întrebări și să răspundem la ele. În cea de a III-a, a trebuit cu un cuvânt să recunoaștem o melodie. În a IV-a probă, a fost necesar ca fetele să extragă un bilet pe care era scris un cuvânt, băieții cu ajutorul fetelor trebuiau să ghicească acel cuvânt fără ca fata să îl pronunțe. A V-a și cea mai fantastică probă, care a fost și cireașa de pe tort, a fost proba de talente, unde fiecare echipă a avut posibilitatea să aleagă cea ce face. Noi ne-am decis să facem o scenă de teatru, între Piranda, o țigancă focoasă și Hairențiu, un țigan autentic. Proba a fost una de succes, râsetele din sală ne-au confirmat că făcusem o treabă nemaipomenită, am știut să dăm viață și culoare personajelor noastre. Ultima probă ne-a dat tuturor multe bătăi de cap, în timp ce noi, fetele trebuia să compunem o mică poezie, băieții erau puși să umple un recipient cu apă fără să-și folosească mâinile, ei au cărat cu gura apa, s-au udat, a fost amuzant și ne-am distrat. Partenerul meu a dat jos și recipientul în care era apă.

Juriul a fost format din profesori nemaipomeniți, ce ne-au inspirat încredere.

Încurajez toți bobocii să-și lase fricile acasă și să se înscrie la acest bal, la care doar o dată în viață poți participa. Balul Bobocilor este locul în care iau naștere cele mai unice și frumoase amintiri. Îți vei face noi prieteni, sau îți vei întări prietenia cu persoanele dragi ție. Vei avea doar de câștigat din această experiență !

Mihaela Ciubotă, clasa a IX-a A

Aniversare Aurel Dumitrașcu

Ne înclinăm în fața lui Aurel Dumitrașcu și ni-l amintim! El se află acum în șirul zărilor, în lumină cerească.

A fost prezent fratele îndrăgitului nostru poet, domnul inginer Ionel Dumitrașcu.

Doamna bibliotecar Iolanda Lupescu a deschis evenimentul, iar Sorina Dascălu a fost prezentă ca director al Editurii „Perpessicius”, unde au apărut ultimele trei volume din opera poetului. A fost o onoare să fim cu toții acolo. De la domnul Vasile Bârgăoanu, colegul de bancă al poetului până la profesori, bibliotecari și elevi.

A fost ținut un moment de reculegere pentru poet. Vocea lui Aurel Dumitrașcu a cuprins întreaga încăpere. Emoția s-a simțit pentru un moment în toată sala.

O singură propoziție îmi rămâne și acum în cap. A fost spusă de Aurel, poetul nostru de geniu „Șarpele din mine se hrănește cu cărți”. Așa era poetul nostru, un iubitor de literatură. O persoană îndrăgostită de cuvinte.

Un alt mesaj emoționant a fost cel al actriței Camelia Paraschiv. Videoclipul a stârnit noi emoții în sala plină ochi de copii.

Aurel Dumitrașcu rămâne în gândurile noastre, în lecturile și inimile noastre.

Doamna bibliotecar Iolanda Lupescu ne-a vorbit cu drag despre Aurel - iubitorul de filosofie.

A fost proiectat un film foarte reușit „Eu, Camus”. Liniștea a cuprins încăperea. Am urmărit întâlnirea lui Albert Camus cu...absurdul, adică moartea.

Reușesc să rețin o nouă idee. Albert Camus spunea: „Cerul a fost singurul care m-a oprit pentru a nu ajunge la disperare”.

Dialogul cu moartea îi este cunoscut lui Camus. Apare o asemănare între el și Aurel. Filmul subliniază ideea gândirii și exprimării libere. Trebuie să fii acolo unde inima ta este în acord cu ceilalți”, este o altă propoziție care mi-a rămas în minte.

Sorina Dascălu ne-a vorbit, cu lacrimi în ochi, despre cine a fost Aurel Dumitrașcu. Despre cum a trecut la cele veșnice, cu multe dezamăgiri și lucruri neîmplinite.

Discursul domnului director a fost minunat. Deși el este informatician, îmi dau seama că mintea lui este un amalgam de informații. Un izvor de cuvinte potrivite. Ne-a vorbit cu drag despre valorile noastre, despre cum poetul s-a depărtat de lumea înconjurătoare, îndreptându-se spre cărți și poezii.

Astăzi, ne înclinăm în fața unei minți luminate. Cea a lui Aurel Dumitrașcu. Scrisorile lui Aurel Dumitrașcu sunt niște comori în viețile noastre.

A fost publicat volumul de debut al poetului. Al doilea volum, este dedicat mamei sale. Cea de-a treia carte prezintă un interviu cu Aurel, dar și o poezie dedicată fratelui său.

Dumnezeu nu a scris cărți, dar a inspirat multe persoane, printre care și pe Aurel.

Domnul Vasile Bârgăoanu l-a cunoscut pe Aurel. A fost cel mai bun prieten al lui. El ne –a spus că nu îl va uita niciodată, deoarece Aurel Dumitrașcu rămâne mereu în inima lui.

Evenimentul în esență a fost o redescoperire a lui Aurel Dumitrașcu. Ajung să îl înțeleg datorită celor prezenți. Ei m-au ajutat să îl văd pe Aurel Dumitrașcu din alte perspective.

Probabil, cel mai emoționant moment a fost atunci când actorul Victor Rebengiuc a fost proiectat în sală, recitând versurile poeziei „Ca să nu plece mama”, de Aurel Dumitrașcu.

Toate mulțumirile merg către organizatorii acestui eveniment!

Alexandru Parasca, clasa a XII-a C

- Din 1990, de Zilele liceului, la propunerea cadrelor didactice, la biserica din Borca sunt omagiate cadrele didactice trecute în neființă. În acest an, de sărbătoarea Sfinților Mihail și Gavril, clasa a IV-a și d-na prof. Nicoleta Ciubotă au susținut un emoționant program artistic. Preotul paroh Neculai Cojocarul a ținut o predică plină de învățăminte despre însemnătatea învățământului din Borca.

- De Zilele liceului a fost omagiat scriitorul Mihail Sadoveanu în prezența claselor a XI-a D și a V-a B. S-a recitat din volumul de poezie „DAIM” și s-a vorbit despre contribuția operei sadoveniene în peisajul literaturii române.

- În ziua de 17 septembrie s-a aniversat la CDI poetul George Bacovia. A fost prezentă clasa a XII-a D. După discuțiile referitoare la viața și opera poetului, s-a ascultat muzică pe versurile sale.

- Filosoful și economistul Petre Țuțea a fost aniversat în ziua de 6 octombrie, la clasa a IV-a. Micii participanți au fost impresionați de istoria de după cel de-al Doilea Război Mondial, de suferința pe care un intelectual ca Țuțea a fost obligat să o trăiască.

- Urăm bun venit noilor membri ai Clubului de jurnalism : Mihaela Ciubotă, Gabriela Pipirigeanu, Rebeca Luca de la clasa a IX-a C și Eugenia Petrea, Aurica Țifui, Paula Cotrigășanu, Petronela Chiorbeja de la clasa a IX-a A. Succes și inspirație, dragi colegi!

- Grupul folcloric „Florile Stânișoarei”, condus de profesoara Marcela Bondar a participat pe data de 2 decembrie la filmări pentru postul de televiziune INEDIT TV. S-au interpretat atât colinde individuale, cât și de grup, proprii sau din repertoriul unor cântăreți consacrați. Pensiunea „Popasul Vînătorului” din satul Borca a fost gazda acestui eveniment.

PAGINA CELOR MICI

Bună vremea, prieteni!

Sabasa este locul unde mereu se petrece câte ceva. Unii așteptau începerea școlii pentru că, nu-i așa, școala ne luminează mintea, dar ne și organizează timpul și viața.

După ce am intrat în ritmul temelor și testelor, la începutul lui octombrie am sărbătorit Ziua Educației. Pentru că pe 5 octombrie am avut zi liberă, am invitat pe doamna Maricica Cotârgășanu mai târziu, pentru că această minunată profesoară de matematică să ne povestească despre viața de altădată a școlii românești. Mai toți părinții elevilor școlii au învățat matematică de la doamna profesor, care ne-a ținut o oră nemișcați, cu sufletul la gură, așteptând întâmplări de pe când bunicii mergeau la școală.

Nu peste multă vreme am hotărât să participăm la „Zilele Liceului”, cu ce era mai reprezentativ pentru săbăseni- o dramatizare a „Baltagului”, o scenetă ce ilustra drumul Baltagului în zilele noastre, cu această ocazie elevii clasei a VII-a manifestându-și cunoscutele abilități artistice.

Pentru că 1 Decembrie este ziua tuturor românilor, ne-am adunat cu mic, cu mare la o horă românească, un cântec istoric și un marș soldătesc, iar elevii clasei a II-a au interpretat poezii patriotice emoționante.

Profesor pentru învățământul primar,

Cristina Petrea

UMORUL...INVOLUNTAR AL ELEVILOR

- N-am nici opinie, nici concluzii pentru că nu știu ce înseamnă „pertinente”.
- Poezia nu este punctul meu forte, așadar voi trata în schimb subiectul „Moromeții”, în care am găsit multe sensibilități poetice.
- Mihai Eminescu pictează tablouri pe hârtie poetică.
- Poetul face figuri interesante, pentru că asta îl atrage pe cititor.
- Poetul nostru internațional Mihai Eminescu a folosit toate combinațiile de rime. Unele sunt crucișe, restul împerecheate și întortocheate.
- „Luceafărul” are în jur de 90 și ceva de strofe.

Membrii Clubului de jurnalism

Colectivul de redacție:

Bibliotecar, Iolanda Lupescu
Diana Cotrigășanu, clasa a XI-a C
Ruben Carază - clasa a XI-a C
Cristina Popescu – clasa a XI-a C
Teodora Petrescu– clasa a XI-a C

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar Despina Gheorghiu

Corectură și design

bibliotecar Despina Gheorghiu
profesor Gheorghe Caraza

Paginare– profesor Liliana Chirilă

Fotografii și grafică :

Raluca Cozma, clasa a IV-a – pagina 1, 3
Ioana Cozma, clasa a IV-a B – pagina 4
Patricia Sava, clasa a IV-a – pagina 2,5
Denisa Rusu, clasa a VIII-a – pagina 6
Maria Candrea, clasa a IV-a - pagina 7
Miruna Andrei, clasa a IV-a – pag. 12, 13
Mihaela Ursuleț, clasa a IV-a – pag 31
Luiza Buzdugan, Naomi Buzdugan, Lidia Plăeșu, Sofia
Gabriela Floraru, clasa a IV-a pag 39, 40, 41, 43

ISSN 2601 - 5110

ISSN-L 2601 - 5110